

המוסד לביטוח לאומי

מינהל המחקר והתכנון

**פרויקט סדנאות
לנשים לאחר לידה
באור עקיבא**

מס' 47

מפעלים מיוחדים

ירושלים, אלול התשנ"ב, ספטמבר 1992

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון
מפעלים מיוחדים

פ ר ו י י ק ט ס ד נ א ו ת
ל נ ש י ם ל א ח ר ל י ד ה
ב א ו ר ע ק י ב א

ד"ר ת מ ס כ ם

מוגש

ליחידה למפעלים מיוחדים במוסד לביטוח לאומי

תמר צמח

מרים שיף

הפרוייקט והמחקר המלווה מומנו על ידי המוסד לביטוח לאומי

המחקר נערך על ידי מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי

ירושלים, אלול תשנ"ב, ספטמבר 1992

ה ק ד מ ה

=====

בחתאם למדיניות המוסד לביטוח לאומי לסייע בפיתוח שרותים במקומות השרויים במצוקה כלכלית וחברתית קשה יזם המוסד, בשיתוף עם גורמי הרווחה בעיירה אור עקיבא, פעולות לאיתור מוקדי המצוקה וחיפוש דרכים משותפות ליתן פתרונות הולמים לבעיות אלה.

במסגרת זו גובשה הצעה לפרוייקט חדשני שהוגש ליחידה למפעלים מיוחדים במוסד על ידי אגף המשפחה והקהילה של נעמיית. הפרוייקט היה מיועד לחזק את הזוגות הצעירים באור עקיבא על ידי פתיחת סדנאות לאם הצעירה לאחר הלידה - כדי לעזור לה להתמודד בצורה טובה יותר עם השינויים בדפוסי חייה ולבדוק עמדותיה כלפי עבודה מחוץ לבית.

ההצעה אושרה ביוני 1990 כמפעל מיוחד במסגרת האגף לילדים וגמלאות מחליפות שכר בראשותה של הגבי רינה ברקאי. תחילתו של הפרוייקט הנסיוני והמעקב המחקרי הנלווה אליו חיתה בינואר 1991.

תודות לעבודה המסורה של הגבי רונית אסיא, האחראית על הפרוייקט מטעם נעמיית, וצוות נעמיית באור עקיבא בניחולה של הגבי רות אוזנה, התקיימה התכנית על כל מרכיביה חרף אילוצים שנכפו על-ידי מלחמת המפרץ שפרצה זמן קצר לאחר התחלת הפרוייקט.

במחלך כל התקופה הן נחנו מתמיכה ועידוד של מרכז המפעלים המיוחדים, מר מייק אינגבר שליווה את הפרוייקט מקרוב לאורך כל שלביו.

ברצוני להודות לגבי תמר צמח ולגבי מרים שיף שבצעו ליווי מחקר זה בהדרכתה והנחייתה המקצועית של גבי נעמי פינטון, מנהלת היחידה למפעלים מיוחדים של המוסד לביטוח לאומי.

ובסוף תודה לנשות אור עקיבא שחשתתפו במחזורים הראשונים של הפרוייקט ושיתפו אותנו בחוויותיהן והתרשמויותיהן. תקוותנו שסדנא זו תהיה בבחינת פעולת חלוץ שבעקבותיה יהיו סדנאות נוספות שתתרומנה לקידום האשה במסגרת ביתה ובקהילה.

שלמה כהן

מ"מ סמנכ"ל מחקר ותכנון

ה ב ע ת ת ו ד ה

=====

חובה נעימה היא לי לחודות לכל האנשים שעזרו לנו במחקר זה.

תודה מיוחדת לגב' נעמי פינטון, מנהלת היחידה למפעלים מיוחדים במוסד לביטוח לאומי, שלוותה את המחקר בכל שלביו ותרמה רבות בבניית כלי המחקר וניתוח הנתונים.

תודה לחברי ועדת ההיגוי:

מר מייק אינגבר - מרכז מפעלים מיוחדים, תביטוח הלאומי

גב' רונית אסיא - רכזת סדנאות ארצית, נעמ"ת

גב' רות אוזנה - מזכירת נעמ"ת, אור-עקיבא

מר יצחק משניות - מנהל לשכת הרווחה המקומית

גב' חפצי שגב - אחות תחנה לבריאות המשפחה

גב' לילי אברמוביץ - אחות תחנה לבריאות המשפחה

גב' ענת גור - מנחה

גב' ניצה חזן - מנחה

גב' שלומית טור - מדריכת התעמלות

שלו את הפרוייקט ותרמו לגיבוש כלי המחקר ובכך העשירו את המחקר.

תמר צמח

מנהלת המחקר

תוכן העניינים

<u>עמוד</u>		מבוא
א		
1	שביעות רצון מן הסדנא	פרק א':
1	א. שביעות רצון כללית	
1	ב. תרומת הסדנא בפרספקטיבה: מדדים התנהגותיים	
3	ג. שביעות רצון מחיבטים שונים	
4	ד. הערכות לגבי חיבטים אירגוניים של הסדנא	
4	ה. תרומת הסדנא בתחומים שונים	
7	יציאה לעבודה	פרק ב':
7	א. המצב התעסוקתי של הנשים	
8	ב. כוונה לחפש/לחזור לעבודה	
9	ג. דרכים לחיפוש עבודה	
10	ד. התנאים ליציאה לעבודה	
11	ה. שיקולים ליציאה לעבודה	
14	ו. התייחסות הסביבה הקרובה להחלטתה	
15	הרגשה כללית של האשה	פרק ג':
15	מידת הסיפוק של האשה ומצב רוחה	
15	התמודדות האשה עם המוטל עליה	
16	היחסים עם בן הזוג	
16	תדמית עצמית	
19	עמדות על מעמדה של האשה	פרק ד':
21	סיכום	
21	א. חזרה וכניסה למעגל העבודה של האשה לאחר לידה	
22	ב. יצירת קבוצות תמיכה ועזרה הדדית לנשים לאחר לידה שתמשכנה לפעול ולתמוך בעצמן ובנשים אחרות בקהילתן מחוץ למסגרת המפגשים הקבוצתיים הרשמיים	
23	ג. יצירת תנאים להסתגלות מהירה וטובה יותר לתפקיד החדש כאמהות ושיפור האינטראקציה בין בני הזוג ושאר בני המשפחה המתמודדים עם הפער בין מיתוס האם האידיאלית לבין התנאים האובייקטיביים בהם נתונה היולדת	
24	ד. שיפור התדמית החיצונית ודימוי הגוף של האשה	

תוכן הענינים (המשך)

עמוד

25	נספחים:
27	נספח א': סדנאות לנשים לאחר לידה - שאלון א' (לפני הסדנא) התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)
35	נספח ב': סדנאות לנשים לאחר לידה - קבוצת הביקורת התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)
43	נספח ג': סדנאות לנשים לאחר לידה - שאלון שלב ב' (לאחר הסדנא) התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)
55	נספח ד': סדנאות לנשים לאחר לידה - שאלון מעקב (שלב ג') התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)
61	נספח ה': סדנאות לנשים לאחר לידה - שאלון מעקב לקבוצת הביקורת התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)

מ ז א

=====

התקופה שלאחר הלידה הינה תקופה שבה כל אשה עוברת שנויים גופניים ונפשיים לא מעטים. השירותים הקיימים כיום לנשים בהריון ולאחר לידה מתמקדים בחינוך, בהדרכה לחורות, וברוחת התינוק, ולא בבעיות ובצרכים הספציפיים של האשה הנובעים ממצב זה. בחברה קיימת ציפיה מהנשים לחזור לתיפקוד מלא ומהיר זמן קצר לאחר הלידה על אף שבפועל לא ניתן לתן כל סיוע שיאפשר תשתלבות מהירה במעגל העבודה והתמודדות עם שאר המטלות הניצבות בפני האשה.

על רקע זה התגבש הרעיון להפעיל באופן נסיוני את פרויקט הסדנאות לנשים לאחר לידה באור עקיבא. עיקר החידוש בפרויקט הוא העברת המוקד לאשה כאשה אשר האמחות היא רק חלק מזהותה ותפקידיה. התנחה העומדת מאחורי גישה זו היא שהעשרת האשה תועיל בסופו של דבר גם לתינוק.

מטרות המפעל

1. חזרה וכניסה למעגל העבודה של האשה לאחר לידה.
2. יצירת קבוצות תמיכה ועזרה חדדית לנשים לאחר לידה שתמשכנה לפעול ולתמוך בעצמן ובנשים אחרות בקהילתן מחוץ למסגרת המפגשים הקבוצתיים הרשמיים.
3. יצירת תנאים להסתגלות מהירה וטובה יותר לתפקיד החדש כאמחות ושפור האינטראקציה בין בני הזוג ושאר בני המשפחה המתמודדים עם הפער בין מיתוס האם האידיאלית לבין התנאים האובייקטיביים בהם נתונה היולדת.
4. שפור התדמית החיצונית ודמוי תגוף של האשה.

תכנית הסדנאות

הסדנאות נערכו בשני מחזורים כאשר בכל אחד 15 מפגשים, לפי הפירוט הבא:
ערב פתיחה (שלא תוכנן מראש אך היתה הכרחי על מנת שניתן יהיה לוודא סופית מיהן המשתתפות).

8 מפגשים מונחים

5 הרצאות של מומחים מבחוץ (במקום 4 לפי התכנון המקורי).

מפגש סיום.

המפגשים נערכו אחת לשבוע (במחזור הראשון) - בשעות הערב ובמחזור השני בשעות הבוקר). בכל מחזור השתתפו 14 נשים אשר נתבקשו לשלם סכום סמלי של 25 ש"ח במחזור הראשון ו-40 ש"ח במחזור השני כדמי השתתפות חד-פעמיים. הסדנאות היו פתוחות לכל אשה שהיא אם לתינוק עד גיל שנה. המעוניינות בכך יכלו להשתמש בשמרטפיה שהופעלה במקום.

כל מפגש חולק לשניים: 45 דקות של פעילות גופנית, ו-90 דקות של שיחות וחדרכה. בין הנושאים שטופלו בסדנא: מיתוס האמהות, מערכת היחסים הזוגית, דמוי עצמי והופעה חיצונית, תזונה נכונה לנשים אחר לידה, קיום יחסי מין לאחר חלידה ותכנון המשך גידול המשפחה, וכניסת האשה למעגל העבודה.

הצוות כלל שתי מנחות, מורה לחנוך גופני, ומרצים מבחוץ ויועץ תעסוקתי, פיזיולוג, תזונאית, סקסולוג ויועצת יופי.

המחזור הראשון נערך בין התאריכים 14.1.91 - 13.5.91 והמחזור השני בין 3.6.91 - 2.9.91. עתוי המחזור הראשון (בתחילה, מלחמת המפרץ ומאוחר יותר -- ההכנות לקראת חג הפסח) גרם לשבויים במהלך הסדיר של הפגישות. המחזור השני נערך בתקופת החופש הגדול עד תקופת החגים אולם לא היו שבויים מיוחדים כתוצאה מכך.

גיוס המשתתפות בסדנא

השלב של גיוס הנשים לקבוצה היה ארוך ודרש השקעת משאבים רבים. לפני תחילת הסדנא הראשונה, הנושא פורסם במערכת הטלוויזיה בכבלים בישוב והועברו הודעות למועמדות (נשים שילדו במהלך השנה האחרונה). התוצאה של פניה זו היתה מאכזבת ורק שלוש נשים הגיעו לערב הפתיחה. לאור זאת הוחלט בנעמיית לערוך בקורי בית בצורה אינטנסיבית. נערכו 17 בקורי בית ורוב הנשים הביעו הסכמתן להשתתף בסדנאות. מנהל המחלקה לשירותי רווחה באור עקיבא הביע את נכונותו לעזור ומינה עובדת סוציאלית אשר בחרה מהרשימה הכללית ב-12 נשים נוספות הנמצאות בטיפול המחלקה וערכה אצלן בקורי בית במטרה לשכנען להצטרף לקבוצות. בקורי הבית תוגברו על-ידי שני צוותי נעמיית.

נוסף על כך נעשתה פעולת שכנוע אישית על-ידי האחיות בתחנות לאם ולילד והמנחות שהסכימו לחרוג מתפקידן ולסייע בנושא זה; נעשה פרסום חוצות ובמוסדות הקהילה, נמשך הפרסום בכבלים ולפני המפגש הראשון נעשתה תזכורת טלפונית לנשים.

במחזור השני, בנוסף על פעילות הגיוס הנ"ל, נרתמו מסיימות המחזור הראשון לתהליך הגיוס של המחזור החדש; הן ישבו בצוותים בתחנות לבריאות המשפחה במטרה לשכנע אמהות לחצטרף ואף ערכו בקורי בית אצל מועמדות.

את הקשיים בגיוס הנשים ניתן להבין על רקע מצב הנפשי והפיזי המיוחד של האשה לאחר לידה, המקשה עליה לגייס את הכוחות הדרושים לצאת מביתה ולחשתתף בפעילות מסוג זה. לצורך זה נדרשה ממנה השקעת אנרגיה נפשית בעיקר בשלב הראשון כאשר יש צורך ליצור את הקשר בין משתתפות הקבוצה לבין עצמן ובין לבין המנחות. על כך יש להוסיף את העדר המודעות החברתית לצרכיה של האשה בתקופה זו: הצטרפות תינוק למשפחה נחשבת תקופת אושר והאמהות - כאינסטינקט מולד. הצטרפות לקבוצה עלולה להתפרש כהודאה בכשלון ובתפקוד לקוי. מסיבה זו, ממליצות מנחות הקבוצות להדגיש כבר בתהליך הגיוס שהקבוצה מיועדת לכלל האמהות והחשתתפות בה מעידה על כח ולא על חולשה או כשלון.

מעקב מחקרי

את הפרויקט על כל שלביו ליווה מחקר, אשר תוצאותיו מובאות לחלן. המחקר נערך בשלוש נקודות זמן:

(א) לפני תחילת הפגישות (מיד לאחר ערב הפתיחה שנועד לצורך היכרות והרשמה, ונערך שבוע לפני התחלת הסדנאות עצמן).

(ב) עם תום הפגישות

(ג) כאשר התינוק הגיע לגיל שנה, שהוא פרק הזמן שבו על המעביד חלה החובה לקבל את האשה חזרה לעבודה אם רצונה בכך.

שני השלבים הראשונים נערכו בראיונות פנים אל פנים ואילו השלב השלישי, שתאריך הראיון בו הותאם אינדיבידואלית לכל אשה לפי גיל התינוק, בוצע באמצעות הטלפון.

נוסף על משתתפות הסדנאות, רואינה קבוצת בקורת של 14 נשים שלא השתתפו בסדנאות ואף להן היו תינוקות עד גיל שנה במועד התחלת המחקר. קבוצת הבקורת רואינה בסמוך לתחילת מפגשי המחזור הראשון (ב-18.2.91) וכן לאחר שכל התינוקות בקבוצת הבקורת הגיעו לגיל שנה (בין 6.1.92 ל-26.1.92). הראיון הראשון נערך פנים אל פנים ואילו השני - באמצעות הטלפון.

בשל המספר הקטן של אוכלוסיית המחקר מובאים מרבית הנתונים במספרים מוחלטים (במקום באחוזים). מן תראוי להדגיש כי האוכלוסייה הקטנה מחייבת התייחסות זהירה לממצאים. הנתונים הינם נתונים מקובצים משני המחזורים, אלא אם כן נאמר אחרת.

פרופיל המשתתפות בסדנא

=====

כל המשתתפות היו נשואות. לגבי חלק ניכר מתן (12) היתה זו לידה ראשונה; ל-3 היו שני ילדים; ל-8 היו שלשה ילדים, ל-4 היו ארבעה ילדים, ולאשת אחת היה זה הילד החמישי. גילאי התנוקות התפלגו באופן הבא: 11 תינוקות עד גיל 3 חדשים; 8 נוספים היו בני 4-6 חדשים, וחשאר (9) בני 7 עד 12 חדשים. לרובן (17) היתה השכלה של 12 שנות לימוד. לא היתה אף אשה שלמדה פחות מ-9 שנים וגילן נע ברוב המקרים בין 21 ל-30. שש נשים בלבד היו מבוגרות יותר. 11 נשים דווחו כי הכנסת המשפחה מספיקה להם לכל צרכיהם או לרובם, ל-10 היא מספיקה לחלק מתצרכים ולחלק לא, ו-7 הודו כי הכנסתם לא מספיקה לרוב הצרכים. (פירוט סכומי ההכנסה מופיע בנספח א'). קצת למעלה ממחצית (15) הן ילידות הארץ ותותרות -- 6 ממוצא מזרחי ו-7 ממוצא מערבי.

רובן ככולן שומרות על המסורת הדתית במידה זו או אחרת (9 בחלט שומרות על המסורת על כל דקדוקיה, 5 שומרות במידה רבה, ו-12 שומרות במקצת). רק שתיים הגדירו עצמן כ"חופשיות לגמרי".

פרופיל קבוצת הבקורת

=====

בקבוצת הבקורת היו, כאמור, 14 נשים, אף הן אמהות לתינוקות עד גיל שנה שלא השתתפו בסדנא. רק אשה אחת הייתה בנפרד מבעלה, השאר היו נשואות. ל-4 היה זה הילד הראשון, ל-4 היו שני ילדים, ולנותרות יותר ילדים (כשהמקסימום היה אשה אחת עם 7 ילדים). גיל התינוקות נטה להיות מבוגר יותר מאשר בקרב המשתתפות: רובם (9) היו בני 7-12 חדשים, 3 בני 6 חדשים, ושניים בלבד היו פעוטים עד גיל 3 חדשים. מחציתן היו בעלות 12 שנות לימוד. המחצית השנייה היתה פחות משכילה. גילן של הנשים בקבוצת הבקורת נטה להיות גבוה מזה של המשתתפות בסדנא: קצת יותר מחצי (8) היו עד גיל 30, ו-6 בנות 31 ומעלה (ובהן שתיים בנות 41 ומעלה). הנטייה של רוב מכריע של הנשים (12) היתה להעריך כי הכנסת המשפחה מספיקה לחלק מהצרכים ולחלק לא. הנשים בקבוצת הבקורת היו

יותר דתיות מאשר משתתפות הסדנא: רובן (11) שומרות "בהחלט" או "במידה רבה" על המסורת. הרכב הקבוצה מבחינת המוצא היה: 6 ילידות הארץ, 5 ממוצא מזרחי, ו-3 ממוצא מערבי.

שיעור הנוכחות במפגשים

=====

מחצית מן הנשים התמידו לפחות ב-13 מפגשים מתוך ה-15. ארבע נשרו מיד בהתחלה, ומספר המפגשים בהן השתתפו לא עלה על 3: אחת עזבה אחרי מפגש אחד בלבד משום שלא היה לה סידור מתאים לילדים האחרים, שתיים עזבו לאחר שני מפגשים (האחת בגלל פטירת חמיה וחמותה וחשניה מכיוון שלדבריה חתינוק סרב להפרד ממנה) ואשה נוספת נשרה לאחר 3 מפגשים, מכיוון שהרגישה שהקבוצה מדברת על נושאים שלא מעניינים אותה.

חסיבה העיקרית להעדרות של שאר הנשים היתה מחלת חתינוק/ת (11 ציינו זאת כסיבה עיקרית).

לוח 1

נוכחות הנשים במפגשים (במספרים מוחלטים)

<u>שכיחות</u>	<u>מספר המפגשים בהם נכחה האשה</u>
1	1
2	2
1	3
1	5
3	8
4	10
1	11
1	12
6	13
6	14
<u>2</u>	15
(N=28)	

השתתפות בפעילויות נוספות של נעמ"ת

=====

חרוב המכריע של הנשים (17 מתוך 24) אינו משתתף בפעילויות נוספות של נעמ"ת.

שלוש מבין שבע הנשים הנוטלות חלק בפעילויות נוספות משתתפות או עומדות להשתתף בחוג הורים (בשיטת מכון אדלר), אשה אחת משתתפת אך אינה מתמידה בסדנא לחיפוש עבודה, אשה אחת השתתפה בטיול מטעם נעמ"ת ועתידה להשתתף בקייטנת אמהות, אשה אחת משתתפת בהרצאות, ואחרת בריקודי עם וחתעמלות אירובית, אם כי זו אינה בטוחה שפעילות זו הינה במסגרת נעמ"ת.

פ ר ק א'
ש ב י ע ו ת ר צ ו ן מ ן ה ס ד נ א

=====

א. שביעות רצון כללית

כל הנשים שהשתתפו בסדנא היו מרוצות ממנה - 20 היו מרוצות מאד ו-6 די מרוצות. שביעות הרצון מהסדנא פחתה עם הזמן. בשלב השלישי של הראיונות (לאחר שהתינוק הגיע לגיל שנה), רק 13 מהנשים היו מרוצות מאד, ו-11 נשים די מרוצות. ובאחוזים -- בעוד שמיד לאחר הסדנא 77% מהנשים היו מרוצות מאד, הרי שבשלב השלישי, בעת מחקר המעקב, רק 54% מהנשים היו מרוצות מאד.

ירידה מתונה הרבה יותר בשביעות הרצון באה לידי ביטוי בשאלה: האם היתה ממליצה לאשה אחרת במצבה להשתתף בסדנא דומה. בעוד כל הנשים השיבו עם סיום הסדנא כי ימליצו לנשים אחרות להשתתף בסדנא (24 "בהחלט כן" ו-3 - "חושבות שכן"), הרי במחקר המעקב השיבו 3 נשים כי לא המליצו לנשים אחרות להשתתף בסדנא. עם זאת, רוב הנשים (21 מבין 24) המליצו לפחות 2 נשים במצבן להשתתף בסדנא דומה.

ב. תרומת הסדנא בפרספקטיבה: מדדים התנהגותיים

תרומת הסדנא נבחנה הן לפני הסדנא -- באמצעות סידרת שאלות לגבי התרומה המצופה, מיד עם סיום הסדנא, ובמחקר המעקב.

נושא אחד נבחן בשלושת המועדים: תרומת הסדנא לתיפקוד היומיומי. המימצאים מוצגים בלוח א'-1 שלהלן. על אף הצגתם באחוזים, כדאי להתייחס למגמות הכלליות בשל מספר הנחקרים הקטן.

לוח א-1

תרומת הסדנא לתיפקוד היומיומי (באחוזים)

		במידה מועטה עד בכלל לא	במידה בינונית	במידה רבה או רבה מאד	
(N)	%				
(28)	100	29	28	43	ציפיות
(25)	100	60	16	24	תרומה בפועל מיד עם סיום הסדנא
(24)	100	29	54	17	תרומה בפועל במחקר מעקב

ניתן לראות על פי לוח זה כי קיים פער ניכר בין הציפיות לתרומת הסדנא לתיפקוד היומיומי לבין התחושה בפועל, אם כי הפער הגדול ביותר נמצא מיד עם סיום הסדנא (29% ציפו כי תרומת הסדנא בנושא זה תהיה מועטה בהשוואה ל-60% שחשו כך עם סיום הסדנא). דווקא לאחר זמן, בפרספקטיבה לאחור, התחושה היתה שהסדנא תרמה במידה בינונית לתיפקוד היומיומי (חלה תזוזה מהתחושה שתרומת הסדנא היתה מועטה לתחושה שתרומתה היתה בינונית).

ניתן לומר שלאורך זמן תרומת הסדנא היתה נמוכה מהציפיות אך עדיין מוצאת לה ביטוי נכבד בתחושת המשתתפות.

תרומה נוספת של הסדנא, שנבחנה מפרספקטיבה הינה מתן עצות לנשים אחרות מתוך מה שלמדו בסדנא. מרבית הנשים (18) נתנו עצה כזו לפחות פעם אחת.

מדד התנהגותי נוסף שנמדד במחקר המעקב הינו המידה בה הצליחה הסדנא ליצור אצל הנשים קבוצת השתייכות. בנושא זה היתה תרומת הסדנא חלקית: מחצית מהנשים שהשתתפו בסדנא לא ממשיכות להיפגש עם חברות מהסדנא. מימצא זה חזק במיוחד בשל העובדה שרק שלוש נשים לא הכירו אף משתתפת אחרת לפני הסדנא. מכאן, שחלק מהנשים לא נפגש אף עם נשים שהכירו קודם לכן.

הצלחה קיצרת טווח ליצירת קבוצת השתייכות נמצאה בהיבט אחר שנמדד לפני הסדנא ומיד לאחריה, והוא: "האם יש לך חברות במצבך בהן את יכולה להעזר בעת הצורך?"

ניתן לראות על פי לוח א' כי מיד לאחר הסדנא חלה ירידה במספר המשיבות כי אין להן אף חברה כזאת. וחלה במקביל עליה במספר המשיבות כי יש להן חברה אחת כזאת.

לוח א-2

האם יכולות להעזר בחברותיהן בעת הצורך:
השוואה לפני הסדנא ולאחריה (מספרים מוחלטים)

סה"כ	יש 4 חברות ומעלה	יש 2-3 חברות	יש חברה אחת כזאת	אין אף חברה כזאת	
28	4	9	6	9	לפני הסדנא
28	2	9	10	7	מיד עם סיום הסדנא

נעבור כעת לשביעות רצון מהיבטים שונים של הסדנא.

ג. שביעות רצון מהיבטים שונים

כאשר בודקים עם סיום הסדנא באופן מפורט יותר ממה היו הנשים מרוצות, מסתבר כי עיקר שביעות הרצון היה מהיחס של המנחות. 23 מתוך 25 חמשיבות אמרו כי היו מרוצות מאד ו-2 היו די מרוצות. מימצא זה בולט גם בשאלה הפתוחה שבה נתבקשו הנשים לציין מה היה הדבר המוצלח ביותר בסדנא. שאר תהיבטים בסדר יורד מבחינת שביעות הרצון היו: ההתעמלות (19 היו מרוצות מאד), היחסים בין המשתתפות בסדנא (16), השיחות בקבוצה (16), השמרטפיה (14) והרצאות של אנשים מבחוץ (13).

בבואן להמליץ בפני נשים אחרות על הסדנא היה הנימוק השכיח ביותר "תרומה להרגשה הכללית" ובמיוחד לתחושת "השיתוף עם נשים אחרות במצבן" (11); נימוקים נוספים היו: עצם היציאה מהשגרה והיכולת לצאת מן הבית ולהתפרק (8), הרחבת אופקים (6), עזרה לאמהות צעירות (2), וההתעמלות (1).

חדבר המרכזי אותו היו הנשים משנות הוא סיוע במציאת עבודה (ראת בהקשר זה גם לוח מסי 2 לגבי הפער בין הצפוי למצוי). 6 נשים (כולן מן המחזור הראשון) היו רוצות בראש וראשונה יותר סיוע במציאת עבודה. (על תרומת הסדנא למציאת עבודה נייחד פרק נפרד.) גם הרצון להוסיף הרצאות היה בולט (5 נשים ציינו זאת) ובעיקר בנושא המשפחה. כמו כן היו הנשים מפתחות יותר את נושא התינוק (2), בוחרות מגוון רחב יותר של נשים (2), ומשתפות גם את הבעלים לפחות בחלק מהמפגשים (2). אחת הציעה להוסיף מידע על חינוך ילדים באופן כללי, ואחת חיתה מעוניינת ביותר מידע שיבוא מן המנחות.

על השאלת בדבר הנושאים לשיפור המצויים בעדיפות משנית עלו הנושאים הבאים (כל אחד מהם צוין על ידי אשה אחת בלבד): סיוע במציאת עבודה, יותר הרצאות, הרצאות יותר ארוכות, יותר מפגשים, שיתוף הבעלים במפגשים, הרחבת נושא הקשר בין חורים לילדים ושהמנחות הספקנה יותר מידע ולא תעסוקנה רק בדינמיקה קבוצתית.

ד. הערכות לגבי היבטים אירגוניים של הסדנא

היתה הסכמה די רחבה (20 מתוך 26) כי המפגשים היו באורך הרצוי. אלה שלא הסכימו עם כך (6) טענו כי המפגשים היו קצרים מדי. הגודל של הקבוצה נראה סביר בעיני 23 מתוך 26 נשים. גם השעות היו נוחות לרוב הנשים (24). זאת על אף העובדה שבסדנא הראשונה, אשר התקיימה בשעות הערב, היתה העדפה ברורה (של 11 מתוך 13) לשעות הבוקר ובסדנא השנייה שחתקיימה בבוקר העדיפו את הערב (7 מתוך 12). בנתונים המקובצים של שני המחזוריים באים חילוקי הדעות לידי ביטוי באופן הבא: 15 העדיפו את שעות הבוקר, אחת את שעות אחה"צ, 8 את שעות הערב המוקדמות, ואחת את שעות הערב המאוחרות.

ה. תרומת הסדנא בתחומים שונים

עיקר התרומה של הסדנא כפי שנבחנה עם סיומה היתה בהתעמלות המיוחדת לתקופה שלאחר הלידה. 17 טענו כי הסדנא עזרה להן בכך במידה רבה מאד. לגבי היבטים אחרים היו הנשים פחות נחרצות: 9 דיווחו כי הסדנא עזרה להן להכיר נשים אחרות במצבן במידה רבה מאד ורובן (21) אף היו סבורות כי תמשכנה להפגש עם חברותיהן לסדנא גם בעתיד. ציפייה זו להמשיך בקשר עם הנשים שהשתתפו בסדנא, מומשה באופן חלקי, כפי שראינו קודם לכן. התרומה המועטה ביותר של הסדנא היתה למציאת עבודה, וכן ליחסים עם בן הזוג ולטיפול בתינוק/ת.

השוואת ציפיותיהן של הנשים לפני הסדנא לחערכת התרומה של הסדנא בנושאים אלה מעלה כי הציפיות הגבוהות לגבי ההתעמלות מומשו אף למעלה מן המצופה. התחומים המאכזבים ביותר היו: עצות לטיפול ההופעה האישית (59% ציפו לכך במידה רבה מאד אך רק 22% באו על סיפוקן באותה מידה), ועצות לטיפול בתינוק (46% ציפו לכך במידה רבה מאד לפני תחילת הסדנא לעומת 9% בלבד שדיווחו כי הסדנא עזרה להן בתחום זה במידה רבה מאד). נוסף על כך היו לנשים ציפיות גבוהות יותר לגבי עזרה במציאת עבודה (32% ו-4% בחתאמת בחרו בקטגוריה החיובית ביותר) ובמידה מסויימת גם לגבי העזרה ביחסים עם הבעל.

---

* החשוואה נעשתה באחוזים היות ומספר המשיבות לשאלות אלה בראיון לאחר הסדנא היה נמוך יותר. הסיבות לכך היו שונות: חוסר יכולת לשפוט את התרומה של היבטים שונים של הסדנא בגלל העדרויות רבות, נשירה לפני תחילת ההרצאות או אי השתתפות בהתעמלות בגלל חריון נוסף. מספר המשיבות הקטן הן לפני והן אחרי הסדנא מחייב זהירות בהתייחסות לנתונים.

הערכת תרומה רבה יותר בהשוואה לציפיות ההתחלתיות נמצאה לגבי הכרת נשים אחרות במצבן, עזרה ביחסים עם בני המשפחה האחרים, ועזרה בהחלטה האם לצאת או לא לצאת לעבודה. עם זאת יש לחדגיש כי הפער באחוזים אינו עולה על 11% ולאור המידגם הקטן יש, כאמור, להתייחס בזהירות לתוצאות.

לוח א-3

השוואה בין ציפיות מן הסדנא בתחומים שונים לבין מידת תרומתה בתחומים אלה¹

(N)	במידח מעטה		במידח רבה		צ ת		
	מאד או בכלל לא	במידח מעטה	במידח בינונית	במידח רבה			
(28)	11	-	36	29	25	צ ²	להכיר נשים אחרות במצבי
(25)	4	4	28	28	36	ת ³	
(28)	18	11	29	25	18	צ	לעזור לי לתפקד יותר טוב בבית
(25)	36	24	16	8	16	ת	
(27)	41	15	15	15	15	צ	לעזור לי ביחסים עם בעלי
(25)	56	12	24	-	8	ת	
(28)	50	14	14	11	11	צ	לעזור לי ביחסים עם בני משפחתי האחרים
(25)	56	16	8	4	16	ת	
(28)	7	-	4	18	71	צ	התעמלות מתאימה לתקופה שלאחר הלידה
(22)	-	-	-	23	77	ת	
(27)	-	-	15	26	59	צ	עצות לטיפול החופעה האישית
(23)	26	17	22	13	22	ת	
(28)	14	-	25	14	46	צ	עצות לטיפול בתינוק/ת
(23)	43	26	9	13	9	ת	
(28)	54	-	11	25	11	צ	לעזור בהחלטה האם לצאת או לא לצאת לעבודה
(24)	46	-	17	17	21	ת	
(28)	43	4	4	18	32	צ	לעזור במציאת עבודה
(24)	75	8	4	8	4	ת	

1 הציפיות מן הסדנא נבדקו באמצעות השאלה הכללית הבאה: "לכל אחת יש רעיונות מסויימים לגבי הסדנא שעומדת להתחיל. באיזו מידה את מצפה לקבל כל אחד מהדברים הבאים בסדנא".

מידת התרומה של הסדנא בתחומים השונים נבדקה בעזרת השאלה הכללית הבאה: "באיזו מידה עזרה לך הסדנא בכל אחד מן התחומים הבאים".

2 צ = ציפיות מן הסדנא.

3 ת = תרומת הסדנא

פ ד ק ב'
י צ י א ה ל ע ב ו ד ה

=====

א. המצב התעסוקתי של הנשים

רוב הנשים (23) לא עבדו מחוץ לביתן לפני התחלת הסדנא. מתוך 5 הנשים שכן יצאו לעבודה: אחת בלבד עבדה במשרה מלאה והשאר - במשרה חלקית. 4 עבדו כשכירות (3 בקביעות ואחת לא בקביעות) ואשה נוספת עבדה כעצמאית אך לא בקביעות.

מצב התעסוקה לא השתנה כמעט מתחילת הסדנא לסופה למעט אשה אחת שהצטרפה לכוח העבודה. עם תום הסדנא נותרו 22 נשים שאינן עובדות מחוץ לביתן ו-6 נשים היוצאות לעבודה. רק אחת מתוכן במשרה מלאה והשאר במשרה חלקית, אחת כעצמאית והשאר - שכירות.

במחקר המעקב חלה עלייה מתונה במספר הנשים העובדות: 8 נשים (לעומת 5 לפני תחילת הסדנא) המהוות שליש ממספר המרואיינות עובדות מחוץ לביתן: שתיים מהן במשרה מלאה, והשאר במשרה חלקית. ניתן לייחס את העלייה המתונה במספר הנשים העובדות להשפעת הסדנא שכן רק שתיים מבין 12 הנשים (17%) מקבוצת הביקורת עובדות מחוץ לביתן.

המימצאים מוצגים בלוח ב-1 שלהלן.

לוח ב-1

מספר הנשים העובדות מחוץ לביתן: השוואה בין מחקר המעקב וקבוצת הביקורת

ס"ה"כ	N	%	כך -		לא
			כשכירה לא בקביעות	כשכירה בקביעות	
	(24)	100	8	25	67
	(12)	100	8.5	8.5	83

מעניינת עם זאת, התפיסה הסובייקטיבית של הנשים המנוגדת למסקנה המתבקשת מחנתונים האובייקטיביים. שבע מבין שמונה הנשים העובדות דיווחו על השפעה מועטה בלבד ("מועטה" עד "כלל לא") של הסדנא על החלטתן לצאת לעבודה. באשר לנשים שאינן

עובדות מחוץ לבית, לא ניתן לחסיק על מגמה חד-משמעית; כמחצית (6) מהן מדווחות על השפעה "רבה" או "רבה מאד" של הסדנא על החלטתן זו. וכמחצית (7) מהן מדווחות על השפעה מועטה עד כלל לא.

כדאי גם לשים לב לפער בין שיעור הנשים העובדות לפני הלידה לבין שיעור הנשים העובדות בעת מחקר המעקב.

לפני הלידה רוב הנשים (22 המחוות כ-79%) עבדו מחוץ לביתן (מחציתן באופן מלא), לעומת כרבע מהן כשנה מתום לידת התינוק. מתוך הנשים שעבדו מחוץ לביתן לפני הלידה. 15 עבדו כשכירות במשרה קבועה, 5 עבדו כשכירות אך במשרה לא קבועה ו-2 נוספות עבדו כעצמאיות, לא בקביעות.

ב. בוונה לחפש/לחזור לעבודה

רוב המרואיינות (21) כאשר רואיינו בנקודת הזמן הראשונה, הביעו את רצונן לחזור לעבודה או לחפש עבודה, ו-2 נוספות עדיין לא ידעו מה יעשו. אלה המעוניינות להצטרף למעגל העבודה התכוונו לעשות זאת עוד לפני שהתינוק יהיה בן שנה או לכל המאוחר כשיגיע לגיל שנה.

עם תום הסדנא, הביעו כל הנשים למעט אחת את רצונן לחפש עבודה או לחזור לעבודה. מספר המבקשות לעבוד עלה בחשוואה למצב לפני תחילת הסדנא כאשר אז היו 5 נשים שלא הביעו רצון כזה. כמו כן חלה תזוזה במועד היציאה לעבודה: מ-10 נשים שאמרו כי הן רוצות לצאת לעבודה עוד לפני שהתינוקת יהיה/תהיה בן/בת שנה ל-17 נשים.

במחקר המעקב חלה ירידה במספר הנשים המחפשות בפועל עבודה. למעלה ממחצית הנשים לא מחפשות עבודה. יש לזכור, כי כאמור רק כרבע מהן חזרו לעבודה. מכאן חלק גדול מהנשים לא חזר לעבודה וגם לא מתכוון לעשות זאת. הואיל ומרבית הנשים עבדו לפני הלידה כשכירות במשרה קבועה, ניתן לומר שאילו היו הנשים רוצות לצאת לעבודה, הן היו יכולות לעשות זאת בתום השנה. שכן מקום העבודה נשמר להן. מכאן ניתן לחסיק כי מתום הסדנא ועד למחקר המעקב, חלה תזוזה בהתנהגות בפועל (ואולי גם בעמדה) באשר לרצון לצאת לעבודה. בתום הסדנא מספר הנשים שהתכוון לצאת לעבודה היה גבוה בהרבה מזה שאכן מימש זאת או מתכוון לממש זאת, בעת מחקר המעקב.

חמימצאים לגבי כוונות יציאה לעבודה וחיפוש עבודה מוצגים בלוח ב-2 שלהלן:

לוח ב-2

כוונות יציאה לעבודה ויציאה בפועל בשלושת המועדים (במספרים מוחלטים)

<u>N</u>	<u>לא מתכוונת</u>	<u>מתכוונת</u>	
(28)	5	23	לפני פתיחת הסדנא
(28)	1	27	עם תום הסדנא
(18)	11	7	מחקר מעקב - חיפוש עבודה בפועל

ג. דרכים לחיפוש עבודה

מבין שבע הנשים המחפשות עבודה, הדרך השכיחה ביותר אצלן היא: "פנייה למקומות שאנו חושבים שחיו יכולים להעסיק אותי" - שש נשים פנו בדרך זו. הדרך הדומה לה בשכיחות הינה דרך חברים או בני משפחה (5) ולאחריה בשכיחות שווה-דרך עיתונים ומקומונים (4) ובלשכות העבודה (4). אשה אחת פנתה דרך לוחות מודעות בישוב. היות וכל אשה יכולה היתה לפנות בכמה דרכים (חשיבה על כל דרך כזאת ב"כן" ו"לא") מספר התשובות עולה בהרבה על שבע הנשים שחיפשו בפועל עבודה. מכאן, כל אשה פנתה בכמה דרכים (אך לא בכולם) למציאת עבודה.

שלוש נשים פנו בדרך אחרת מאלה שפורטו: אחת - דרך מקום העבודה של בעלה, אחת - פנתה לכמה מקומות והאחת - מטפלת ולכן חיפשה במעונות. היות וכל אשה יכולה היתה לחשיב על כל אחת מהדרכים, מספר התשובות רב בהרבה ממספרן של מחפשות העבודה. דרך אחרת לכן, להסתכל על אותם חמימצאים הינה לחשב את שכיחות הפניות עצמן מקרב סך הפניות באחוזים. בדרך זו נמצא כי הפנייה השכיחה ביותר המהווה 26% מסך הפניות הינה: "פנייה למקומות שאני חושבת שחיו יכולים להעסיק אותי". הפנייה השנייה בשכיחות הינה דרך חברים ובני משפחה (22% מסך הפניות) את המקום השלישי בשכיחות הפניות תופסים: עיתונים ומקומונים (17% מסך הפניות) ולשכות העבודה (אף הם 17% מסך הפניות). פנייה בדרך אחרת תפסה 13% מסך הפניות ופנייה דרך לוח מודעות בישוב - כ-5% בלבד.

ד. התנאים ליציאה לעבודה

התנאי החשוב ביותר ליציאת האשה לעבודה לפני תחילת הסדנא היה מציאת סידור מתאים לתינוק/ת (ל-26 מתוך 27 הנשים שהשיבו לשאלה זו, הדבר היה חשוב במידה רבה מאד ולאשה אחת - במידה רבה). שאר התנאים בסדר חשיבות יורד: עבודה גמישה מבחינת השעות (24), עבודה מעניינת (23), שהבעל ישתתף בטיפול בילד/ים (22), שהבעל ישתתף בעבודות הבית (20), משכורת טובה (20), שהבעל יסכים שהיא תצא לעבודה (18) ובתחתית הסולם - עבודה אינה מעייפת מבחינה פיזית (8).

מציאת סידור מתאים לתינוק/ת המשיך לעמוד בראש סולם החשיבות כתנאי ליציאה לעבודה (27 מתוך 28 נשים אמרו שהדבר חשוב במידה רבה מאד). גם המידרג של שאר התנאים הוא כמעט זהה עם זה שהציגו הנשים במועד הראשון: התנאים בסדר חשיבות יורד היו עבודה גמישה מבחינת השעות (24 ענו שהדבר חשוב במידה רבה מאד), עבודה מעניינת (21), הסכמת הבעל ליציאה לעבודה (20), השתתפות הבעל בטיפול בילדים (16), השתתפות הבעל בעבודות הבית (15), משכורת טובה (15), ועבודה לא מעייפת פיזית (11).

הסידור השכיח ביותר שנמצא לתינוק בקרב שמונה הנשים העובדות מחוץ לבית במחקר חמקב הינו מעון. לחמש מביניהן זהו הסידור שנמצא לתינוק. לשתיים מהן הסידור הוא: מישחו מבני המשפחה, ורק לאחת ישנה מטפלת השומרת על התינוק בבית שלה.

הנשים מרוצות מהסידור שנמצא לתינוק. שש מבין שמונה הנשים העובדות מרוצות מאד ושתיים - די מרוצות.

מרבית הנשים שאינן עובדות מחוץ לבית ושלגביהן הסידור השכיח הוא: שהן המשגיחות על הילדים, מרוצות אף הן מסידור זה. 10 מהן מרוצות מאד ושתיים מהן די מרוצות. עם זאת, שלוש נשים שאינן עובדות מחוץ לבית לא כל-כך עד מאד לא מרוצות מהסידור לתינוק. ניתן לראות בכך עדות עקיפה לאי שביעות רצוןן מהישארותן בבית ואי השתלבותן במעגל העבודה.

ה. שיקולים ליציאה לעבודה

1. השיקולים שפעלו אישית אצל הנשים

במחקר המעקב נשאלה שאלה פתוחה באשר לשיקולי הנשים בהחלטתן בנושא העבודה מחוץ לבית.

שתי נשים בלבד דיווחו על שיקוליהן נגד היציאה לעבודה בנימוק של: רצון להישאר עם התינוק בבית ולגדל את התינוק בשלבו הראשוניים.

שאר הנשים נתנו כולן הנמקות חיוביות ליציאתן לעבודה. אם נזכור את הנתון שרק שליש ממספר המרואיינות עובדות מחוץ לבית, ניתן להסיק מההנמקות החיוביות שברמה הנורמטיבית יציאה לעבודה נתפסת כדבר חיובי ורצוי, עם זאת, עדיין קיים פער בין הרמת הנורמטיבית לבין ההתנהגות בפועל. לחלן פירוט הטענות על פי שכיחותן:

- 15 נשים העלו את השיקול הכלכלי כנימוק ליציאה לעבודה.
- 8 נשים העלו את הטיעון של הרצון לצאת מחבית.
- 4 נשים העלו את הטיעון של שינוי אווירה, או שינוי שיגרה.
- 3 נשים נימקו: לעשות משחו עם עצמי, לא להתנוון, להרחיב אופקים, להשתלם במקצוע.

טיעונים נוספים שנשמעו:

"עוזר לסדר יום לילד ול"י" (אשה אחת).

"הילדה פוגשת ילדים אחרים ומתפתחת יותר" (אשה אחת).

"לחזור אל הילד יכמו חדשה" (אשה אחת).

חיות ומרבית הנשים נתנו כ-2 נימוקים, עולה מספר ההנמקות על מספר המשיבות.

2. שיקולים כלליים ליציאה לעבודה

נוסף על השאלה לגבי השיקולים האישיים של האשה בהחלטה האם לצאת או לא לצאת לעבודה. הוצגו בפניה מספר שיקולים אפשריים בעד ונגד היציאה לעבודה. האשה נתבקשה להתייחס לכל שיקול כזה בנפרד ולומר מה מידת חשיבותו לגבי ההחלטה שלה.

שיקולים בעד היציאה לעבודה

השיקול המדורג במקום הראשון הוא: "סיפוק" (18 מבין 24 הנשים חשיבו כי זה שיקול "חשוב מאד"), במקום השני - הרצון לצאת מהבית (15 נשים) ובמקום השלישי דורג השיקול הכלכלי (11 נשים). מעניין הפער שנמצא בין השיקולים האישיים לכלליים בנושא: השיקול הכלכלי. בעוד ברמה האישית הוא דורג במקום הראשון, ברמה הכללית הוא דורג רק במקום השלישי.

השיקולים המכריעים בעד היציאה לעבודה בקרב הנשים העובדות הם: סיפוק (כל שמונה הנשים העובדות דירגו שיקול זה כ"חשוב מאד") והרצון לצאת מהבית (7).

שיקולים נגד היציאה לעבודה

השיקול המרכזי נגד היציאה לעבודה הינו אי מציאת סידור מתאים לתינוק (17 נשים). השיקול המדורג במקום השני קשור אף הוא לסידור לתינוק. "לא משתלם לעבוד בגלל העלות של סידור לתינוק" (10 נשים).

במקום השלישי מדורגים השיקולים: "העבודות שהייתי יכולה למצוא לא מספיק מעניינות" (5), ו"בעלי התנגד ליציאתי לעבודה" (5).

מימצא מעניין הוא כי טיעון הנגד היחיד שהתקבל גם על ידי הנשים העובדות הוא: "לא מצאתי סידור מתאים לתינוק" (שש מבין שמונה הנשים העובדות דירגו שיקול זה כ"חשוב מאד").

זאת למרות שלכל הנשים העובדות, כזכור, סידור קבוע לתינוק, כשהסידור השכיח הוא מעון (5 נשים), ובנוסף - כולן מרוצות מהסידור שנמצא לתינוק (שש - מאד מרוצות ושתיים - די מרוצות).

חמימצאים בקרב כלל הנשים ובקרב הנשים העובדות מוצגים בלוח ב-3 שלחלן:

לוח ב-3

שיקולים "בעד ונגד" היציאה לעבודה לפי הקטגוריה של: "חשוב מאד" בקרב כלל הנשים
ובקרב הנשים העובדות

מספר הנשים המשיבות שזהו שיקול חשוב מאד בקרב:

<u>כלל הנשים</u> (N=24)	<u>הנשים העובדות</u> (N=8)
----------------------------	-------------------------------

שיקולים בעד

8	18	חשבותי שיציאה לעבודה תגרום לי סיפוק
7	15	רציתי לצאת מהבית
2	11	שיקול כלכלי/כספי
2	10	בעלי עודד אותי לעבוד
2	6	הזדמנה לי עבודה מתאימה ופחדתי להפסיד אותה
2	5	משפחתי עודדה אותי לעבוד
0	3	החברות שלי עודדו אותי לעבוד
0	2	חששתי שמקום העבודה הקודם לא ישמור לי את מקומי

שיקולים נגד

6	17	לא מצאתי סידור מתאים לתינוק
0	10	לא משתלם לעבוד בגלל העלות של מטפלת וסידור לתינוק/ת
1	5	העבודות שהייתי יכולה למצוא לא מספיק מעניינות
0	5	בעלי התנגד ליציאתי לעבודה
0	3	מעדיפה להשאר בבית עם התינוק
0	1	משפחתי התנגדה ליציאתי לעבודה

1. התייחסות הסביבה הקרובה להחלטתה

1. התייחסות הבעל להחלטת

מרבית הבעלים תומכים בהחלטת האשה לגבי עבודתה מחוץ לבית. תשעה תומכים בהחלט, תשעה די תומכים ושלושה - אדישים.

אף לא אחד מהם מתנגד להחלטת האשה.

בקרב שמונה הנשים העובדות - 3 מהבעלים בהחלט תומכים בהחלטתן לצאת לעבודה, 2 - די תומכים ושלושה - אדישים.

2. התייחסות בני משפחה אחרים להחלטת

באשר להתייחסות בני משפחה אחרים, עולה מספר האדישים ומספר הלא שותפים להחלטה. בקרב כלל הנשים חמישה (לעומת שלושה) בני משפחה אדישים להחלטה. ושני בני משפחה לא יודעים מה חיתת החלטה.

בקרב שמונה הנשים העובדות תמיכת בני המשפחה דומה מאד לתמיכת הבעלים, ואף גדולה ממנה. ארבעה בני משפחה בהחלט תומכים, שלושה - די תומכים ובן משפחה אחד - אדיש.

פ ר ק ג' ה ר ג ש ה כ ל ל י ת ש ל ה א ש ה

=====

מידת הסיפוק של האשה ומצב רוחה

כמחצית מן הנשים חשו לפני תחילת הסדנא, סיפוק רב או רב מאד מסך כל הדברים שהן עושות בחיי היום-יום, ל-7 סיפוק מועט או מועט מאד וחשאר (6) הביעו סיפוק מסויים.

בראיון השני הצטמצם מספר הנשים שיש להן סיפוק רב מאד מסך כל הדברים שהן עושות בחיי היום-יום (מ-11 ל-5) אך גדל מספר הטוענות כי הסיפוק שלהן רב (מ-4 ל-13) במילים אחרות - עוצמת הסיפוק ירדה. כמו כן ירד מספר המדווחות על סיפוק מועט מאד מ-4 לאחת בלבד. ארבע עשרה מקרב 20 הנשים שהיו מאד מרוצות מהסדנא גם חשו סיפוק רב או רב מאד ממנה. קשה להסיק ממימצא זה על תפוקות הסדנא שכן יתכן שהנשים החשות סיפוק מחדברים שעושות בחיי היום-יום גם מרוצות יותר באופן כללי, כלומר יתכן שקיים משתנה שלישי המתוך את הקשר בין הדברים וחוא: מידת האופטימיות ופסימיות של הנשים.

מחצית הנשאלות דיווחו על מצב רוח טוב רוב הזמן או כמעט כל הזמן, 13 נתונות לפעמים למצב רוח טוב ולפעמים למצב רוח לא טוב. רק אחת הודתה כי מצב רוחה לא טוב רוב הזמן.

מצב הרוח של הנשים לאחר הסדנא היה קצת פחות טוב בהשוואה למצב לפני הסדנא אם כי החבדל, במספר הנשים בכל אחת מהקטגוריות זעום (ואינו עולה על 3 נשים). כללית השכיח בשני המועדים היה לדווח על קטגורית הביניים: "לפעמים טוב ולפעמים לא טוב".

לשמונה נשים מקרב המרוצות מאד מהסדנא - מצב רוח טוב רוב הזמן ול-9 מהן מצב רוח לפעמים טוב ולפעמים לא. הנשים המרוצות מאד מהסדנא לא נטו לענות לשאלת מצב הרוח בקצוות (רק 2 מהן ענו כי מצב רוחן טוב כל הזמן ואחת - לא טוב כל הזמן).

התמודדות האשה עם המוטל עליה

במועד הראשון, לפני תחילת הסדנא טענו רוב מכריע (24) של הנשים כי הן מסתדרות עם כל הדברים המוטלים עליהן כנשים וכאמהות (מחציתן "בהחלט מסתדרות" ומחציתן "די מסתדרות"); 4 נשים בלבד חודו כי לפעמים הן מסתדרות ולפעמים לאו. זאת למרות שהזמן הפנוי שעמד לרשותן הוא, כצפוי, מועט יחסית. רק ל-6 מתוך 28 הנשים שרואיינו היה הרבה זמן פנוי. ל-17 מעט או מעט מאד זמן פנוי ולשאר (5) לא היה זמן פנוי כלל.

כמות הזמן שעמדה לרשות הנשים לא השתנתה במהלך הסדנא: לרוב (17) היה מעט או מעט מאד זמן פנוי ול-5 לא היה זמן פנוי כלל.

התפלגות התשובות לגבי המידה שבה הן מסתדרות עם סך-כל הדברים המוטלים עליהן כנשים וכאמהות, אף היא היתה דומה לתשובות שלפני תחילת הסדנאות: 12 "בהחלט מסתדרות" ו-10 נוספות "די מסתדרות". 10 מבין הנשים ש"בהחלט מסתדרות" גם מאד מרוצות מהסדנא. לרובן (21) יש לפחות חברה אחת עליה היא יכולה להסתמך בשעת הצורך ול-7 אין אף חברה כזאת. מספרן של אלה שאין להן חברה מסוג זה כמעט ולא השתנה מאז תחילת הסדנאות (מ-9 המספר ירד ל-7).

היחסים עם בן הזוג

עיקר שביעות הרצון של המרואיינות לפני תחילת הסדנא היתה לגבי מידת הפתיחות עם הבעל (16 דיווחו כי הן מרוצות מאד), קצת פחות מכך היו מרוצות ממידת שותפתו בטיפול בתינוק/ת (13 היו מרוצות מאד), ובמידה הפחותה ביותר היו שבעות רצון מהשתתפות בן זוגן בעבודות הבית השונות (10 היו מרוצות מאד אך מספר זהה של נשים היו מאד לא מרוצות בהשוואה ל-3 בלבד שהיו מאד לא מרוצות לגבי מידת הפתיחות בינן לבין בן-זוגן). יש לציין כי השאלה לגבי פתיחות היא אישית למדי ובעוד שדי נורמטיבי להתלונן על חוסר שיתוף מצד הבעל בעבודות הבית או בטיפול בילדים, מתן אינפורמציה לגבי חוסר פתיחות הוא חושפני למדי ויתכן כי המצב בפועל בעייתי יותר בתחום זה.

גם בדיווח עם תום הסדנא, עיקר שביעות הרצון של הנשים היתה ממידת הפתיחות ביניהן לבין בעליהן. רובן (21) אף דיברו אתם על נושאים שעלו בסדנא. המרואיינות היו פחות מרוצות ממידת השתתפותם בטיפול בתינוק/ת והכי פחות מהשתתפותם בעבודות הבית השונות. בנושא הפתיחות בין בני הזוג חלה עליה קטנה במספר הנשים שהיו מרוצות מאד (18 בהשוואה ל-16) בעוד שלגבי השתתפות הבעל בטיפול בתינוק ובעבודות הבית חלה ירידת מה בשביעות הרצון (מ-13 ל-10 מרוצות מאד לגבי הטיפול בתינוק ומ-10 ל-7 לגבי החשתתפות בעבודות הבית). בשני הנושאים האחרונים הפכו הנשים ביקורתיות יותר.

תדמית עצמית

מחצית (14) מן הנשים הגדירו עצמן לפני הסדנא בעיקר כאמהות, 3 נוספות הרגישו קצת יותר אמהות מאשר נשים ו-10 ראו עצמן כנשים וכאמהות באותה מידה. רק אחת אמרה כי היא מרגישה בעיקר כאשה.

גם לאחר הסדנא, רוב הנשים (16) עדיין הגדירו עצמן בעיקר כאמהות אם כי כאשר בודקים את התשובות באופן מפורט יותר מסתבר כי חלה תזוזה בחשקפות הנשים: בעוד אשר לפני הסדנא 14 הגדירו עצמן בעיקר כאם ו-3 כ"קצת יותר אם מאשר אשה", עם תום הסדנאות 6 אמרו שהן בעיקר אמהות וחלה עליה מ-3 ל-10 נשים אשר הגדירו עצמן "קצת יותר אם מאשר אשה". תנודה זו עשויה היתה לחול בהשפעת הסדנא שכן: מקרב 20 הנשים המאד מרוצות מהסדנא: 8 מרגישות כאשה וכאם באותה המידה ו-8 מרגישות קצת יותר כאם מאשר כאשה. ורק שלוש מהן מרגישות בעיקר כאם.

כאשר השוו הנשים את עצמן לאמהות אחרות, לפני הסדנא השכיח (15) היה לראות עצמן כאם ממוצעת; פחות או יותר כמו האמהות האחרות. מצב זה היה דומה גם לאחר הסדנא (17). יחד עם זאת, ישנה אינדיקציה מסוימת לקצת יותר ביקורתיות לאחר הסדנא בכך שמ-6 ירד מספר הנשים הסבורות כי הן אמהות הרבה יותר טובות ל-3 בלבד.

מן המראח החיצוני שלהן, היו רובן מרוצות לפני הסדנא (18 מתוך 28), אם כי הן לא היו נחרצות מאד בדעתן והנטייה (של 14) היתה לומר כי הן "די מרוצות". עם תום הסדנא, הנשים היו קצת פחות מרוצות מן המראח והגזרה שלהן. (10 היו "די מרוצות" ו-5 "מרוצות מאדי").

רק ארבע נשים מקרב המרוצות מאד מהסדנא היו גם מרוצות מאד מהמראח ואילו 8 מבין המרוצות מהסדנא היו לא כל-כך עד מאד לא מרוצות מהמראח. מימצא זה מחזק את ההשערה לפיה הסדנא תרמה לביקורתיות רבה יותר של הנשים כלפי המראח החיצוני שלהן. ניתן לראות במימצא זה חיזוק לתרומת הסדנא להדגשת התדמית העצמית של האשה כאשה ולא רק כאם, ומכאן מתבקש מתן תשומת לב רבה יותר למראח החיצוני שלה.

פ ר ק ד' ע מ ד ו ת ע ל מ ע מ ד ה ש ל ה א ש ה

=====

על עמדותיהן של הנשים לגבי מקומה ותפקידה של האשה ניתן ללמוד משני סוגי שאלות: בקבוצת השאלות הראשונה, הן נתבקשו להחליט באיזו מידה הן מסכימות עם שורה של קביעות הנוגעות לאמהות במצבן שיש להן תינוקות עד גיל שנה. בקבוצת השאלות השנייה היה עליהן להביע את דעתן לגבי קריטריונים שונים העשויים לקבוע מיהי האשה האידיאלית.

לפני תחילת הסדנא: העמדות השוויוניות ביותר נתגלו באשר לאחריות לטיפול בתינוק/ת. מסתמנת הסכמה רחבה (23 הסכימו בהחלט ו-4 די הסכימו) כי האחריות העיקרית לטיפול בתינוק אינה צריכה להיות מוטלת דווקא על האשה. מגמה דומה נמצאה בקבוצת הביקורת: 8 מבין 14 הנשים שחשתתפו בקבוצת הביקורת הסכימו בהחלט ו-2 די הסכימו על כך. פחות קונצנזוס היה לגבי טיפוח ההופעה האישית אם כי גם כאן הרוב (20) (ו-12 מתוך 14 בקבוצת הביקורת) בהחלט לא הסכימו כי חבל להן לטפח את הופעתן החיצונית חיות וכן נמצאות רק עם התינוק/ת כל הזמן.

אשר לסטריאוטיפ לפיו אמא טובה נשארת בבית עם התינוק ויוצאת לעבודה רק אם יש הכרח כלכלי היו חילוקי הדעות בין הנשים רבים יותר. מחצית המשיבות בהחלט לא הסכימו עם התדמית המתוארת לעיל אך היו גם חמש נשים שבהחלט הסכימו עם כך.

האשה האידיאלית נמדדת לפי המרואיינות, בראש וראשונה על פי ביתה וילדיה. בית וילדים מטופחים הוו את הקריטריון החשוב ביותר להגדרה של האשה כאשה אידיאלית (20 נשים טענו כי הדבר קובע במידה רבה מאד). חשובים ביותר גם: היחס שהיא נותנת לבעלה (19), ומראה חיצוני נאה ומטופח (18). בין הקריטריונים המרכזיים הללו לבין שאר הקריטריונים נתגלה פער ניכר: התנדבות לפעילות ציבורית (6), הרבה ילדים - ארבעה או יותר (4), עבודה בשכר מחוץ לבית (2) ופעילות פוליטית (0). מגמה זו נמצאה גם בקבוצת הביקורת.

---

* בסוגריים מופיע מספר הנשים שבחרו בקטגוריה "קובע במידה רבה מאד".

** בקבוצת הביקורת הקריטריון החשוב ביותר היה: היחס שהאשה נותנת לבעלה (10 מתוך 14), ומראה חיצוני נאה ומטופח (9).

כאשר משווים את דעותיהן של הנשים לגבי מקומה של האשה לפני ואחרי הסדנא מסתבר כי השינויים הם קלים בלבד וקשה להצביע על מגמה אחידה. פחות נשים הסכימו בראיון השני, לאחר הסדנא, עם הקביעה כי אמא טובה נשארת בבית עם התינוק ולא יוצאת לעבודה (מ-5 שהסכימו בחלט עם כך ירד מספרן ל-2). לגבי טיפול ההופעה החיצונית - היו קצת פחות שהסכימו כי חבל לטפח את ההופעה, היות וכן בין כה וכה נמצאות כל הזמן עם התינוק/ת. מאידך הסתמנה קצת יותר סטריאוטיפיות בראיונות לאחר הסדנא בהשוואה לראיון הראשוני לגבי הקביעה כי האחריות העיקרית לטיפול בתינוק לא צריכה להיות מוטלת רק על האשה. בעוד שבראיון הראשון היו 23 שבחלט הסכימו עם כך, בראיון השני היו רק 19 כאלה.

בתדמיתה של האשה האידיאלית חל שינוי ברור יותר. לפני הסדנא חקריטריון החשוב ביותר להערכת האשה כאידיאלית היה בית וילדים מטופחים (20). עם תום הסדנא עבר הדגש לאשה עצמה - למראה החיצוני הנאה והמטופח שלה (19 נשים) וחבית והילדים הופיעו בדרגת חשיבות שלישית לאחר היחס שהיא נותנת לבעלה (17 נשים). מספר הנשים שאמרו כי בית וילדים קובע במידה רבה מאד ירד מ-20 לפני הסדנא ל-14. אמנם ניתן לטעון כי גם מראה חיצוני שייך לסטריאוטיפ מסויים של האשה אלא שבכל מקרה הדגש עבר אליה. מספר רב של ילדים (ארבעה או יותר) אף הוא אבד מחשיבותו. על אף שהרוב עדיין סבורות כי היבט זה אינו קובע כלל, מספר הסבורות כך עלה מ-17 ל-22.

ס י כ ו ם

=====

בכדי לסכם את תרומת פרוייקט הסדנאות לנשים לאחר לידה באור עקיבא, נחזור לארבע מטרות המפעל, ונציין באיזו מידה הושגה כל מטרה, על פי מימצאי המחקר.

א. חזרה וכניסת למעגל העבודה של האשה לאחר לידה

בנושא זה יש להפריד בין הרמה הנורמטיבית לבין רמת ההתנהגות בפועל. ברמה הנורמטיבית היתה לסדנא תרומה ניכרת: עם תום הסדנא, הביעו כל הנשים למעט אחת את רצונן לחפש עבודה או לחזור לעבודה.

חלה גם תזוזה במועד היציאה לעבודה: מ-10 נשים שאמרו כי הן רוצות לצאת לעבודה עוד לפני שחתינוקת/יהיה/תהיה בקבוצת שנה ל-17 נשים.

תרומת הסדנא ברמה הנורמטיבית מוצאת את ביטוייה גם בשיקולים בעד היציאה לעבודה, לפחות ברמת השיקולים הכלליים: סיפוק, הרצון לצאת מהבית, והשיקול הכלכלי - שיקולים הרואים את צרכי האשה והמשפחה ולא רק את צרכי האם.

עם זאת, ברמה ההתנהגותית, רק שמונה נשים (לעומת חמש לפני תחילת הסדנא) עובדות מחוץ לבית במחקר המעקב. התרומה, לפיכך, של הסדנא ברמה ההתנהגותית מתונה ביותר. לכך יש להוסיף את התחושה הסובייקטיבית של הנשים בדבר תרומת הסדנא לנושא היציאה לעבודה. הדבר המרכזי אותו רצו הנשים לשנות בסדנא הוא: סיוע במציאת עבודה. כמו כן הציפיות בנושא עזרה במציאת עבודה היו גבוהות בהרבה ממידת מימושן (32% ציפו "במידה רבה מאד" לקבל עזרה בנושא זה לעומת 4% שהביעו שביעות רצון רבה מאד).

מגמה זו נמצאה גם בקרב הנשים העובדות בעת מחקר המעקב. שבע מבין שמונה הנשים העובדות דיווחו על השפעה מועטה בלבד של הסדנא על החלטתן לצאת לעבודה.

חמסקנה חמתבקשת, לפיכך מנושא זה כי על פרויקט הסדנאות לשים יותר דגש גם על האספקט החתנהגותי של היציאה בפועל לעבודה ולא לחתמקד רק בצד הנורמטיבי של קביעת עמדות חיוביות בנושא היציאה לעבודה.

ב. יצירת קבוצות תמיכה ועזרה הדדית לנשים לאחר לידה שתמשכנה לפעול ולתמוך בעצמן ובנשים אחרות בקהילתן מחוץ למסגרת המפגשים הקבוצתיים הרשמיים

בנושא זה של יצירת קבוצות תמיכה וקבוצות השתייכות מתאימות, היתה הצלחת הסדנא בעיקר בטווח הקצר.

מיד לאחר הסדנא חלה ירידה במספר המשיבות כי אין להן אף חברה בה היא יכולה להיעזר בעת הצורך. ובמקביל חלה עליה במספר המשיבות כי יש להן חברה אחת כזאת. תשע נשים. דיווחו כי הסדנא עזרה להן להכיר נשים אחרות במצבן במידה רבה מאד. ורובן אף היו סבורות כי תמשכנה להיפגש עם חברותיהן לעתיד.

בבואן להמליץ בפני נשים אחרות על הסדנא היה הנימוק השכיח ביותר "תרומה לחרגשה הכללית" ובמיוחד לתחושת ה"שיתוף עם נשים אחרות במצבן" - מימצאים אלה מצביעים כולם על תרומת הסדנא, בטווח הקצר, ליצירת קבוצות תמיכה וקבוצות השתייכות.

עם זאת, במחקר המעקב נמצאה רק תרומה חלקית, של הסדנא לטווח ארוך בנושא זה. מחצית מהנשים שהשתתפו בסדנא לא ממשיכות להיפגש עם חברות מהסדנא. לכך יש לחוסיף שרק שלוש נשים לא הכירו אף משתתפת אחרת לפני הסדנא. מכאן, שחלק מהנשים לא נפגש אף עם נשים שהכירו קודם לכן.

לאור זאת, יש צורך למצוא דרכים לשמר את תרומת הסדנא ליצירת קבוצת תמיכה בטווח הארוך.

ג. יצירת תנאים להסתגלות מהירה וטובה יותר לתפקיד החדש כאמהות ושיפור האינטראקציה בין בני הזוג ושאר בני המשפחה המתמודדים עם הפער בין מיתוס האם האידיאלית לבין התנאים האובייקטיביים בהם נתונה היולדת

תרומת הסדנא לתיפקוד היום-יומי נבחנה בשלושת מועדי המחקר. למרות שנמצא פער בין הציפיות בנושא זה לפני תחילת הסדנא, לבין תרומת הסדנא בפועל, הפער הגדול ביותר נמצא דווקא מיד עם סיום הסדנא (29% ציפו כי תרומת הסדנא בנושא זה תהיה מועטה בחשוואה ל-60% שחשו כך עם סיום הסדנא). דווקא בטווח הארוך ניכרת תרומת הסדנא (אם כי באורח בינוני) בנושא זה.

באשר ליחסים עם בן הזוג חלו שינויים קטנים בלבד מיד לאחר הסדנא ובכיוון ביקורתי יותר. הן לפני הסדנא והן לאחריה עיקר שביעות הרצון של הנשים היתה ממידת הפתיחות ביניהן לבין בעליהן. לאחר הסדנא חלה בנושא זה עליה קלה בלבד (מ-16 נשים שהיו מרוצות מאד ל-18 נשים) המרואיינות היו פחות מרוצות לאחר הסדנא ממידת השתתפותם של הבעלים בטיפול בתינוק (מ-13 ל-10 שהיו מרוצות מאד) ובעבודות הבית השונות (מ-10 ל-7).

יש לציין כי השאלה לגבי פתיחות היא אישית למדי ובעוד שדי נורמטיבי להתלונן על חוסר שיתוף מצד הבעל בעבודות הבית או בטיפול בילדים, מתן אינפורמציה לגבי חוסר פתיחות הוא חושפני למדי ויתכן כי המצב בפועל בעייתי יותר בתחום זה.

בנושא האשה האידיאלית חל שינוי ברור לפחות בטווח הקצר - עם סיום הסדנא. לפני הסדנא הקריטריון החשוב ביותר להערכת האשה כאידיאלית היה בית וילדים מטופחים (20). עם תום הסדנא עבר הדגש לאשה עצמה. למראה החיצוני הנאה והמטופח שלח (19 נשים), ואילו הבית והילדים הופיעו בדרגת חשיבות שלישית (14).

המסקנה מסעיף זה אינה חד-משמעית. היות ומרבית הנושאים לא נחקרו במחקר המעקב. על פי הידוע עד כה נראה כי נמצאה לסדנא תרומה בינונית לטווח ארוך לתיפקוד היום-יומי של הנשים, וכן תרומה קצרת טווח (ואולי אף ארוכה, אך הדבר לא נמדד) בנושא תדמית האשה האידיאלית.

באשר ליחסים עם בן הזוג חלו שינויים קלים ומרביתם בכיוון ביקורתיות רבה יותר כלפי מידת שותפות הבעל בטיפול בתינוק ובבית.

ד. שיפור התדמית החיצונית ודימוי הגוף של האשה

שינוי רב, לפחות בטווח הקצר חל בתחום התדמית העצמית של האשה. ברצף של הרגשה כאם או כאשת, חלה תזווה מסויימת לכיוון הרגשה של נשיות.

לפני הסדנא 14 נשים הגדירו עצמן בעיקר כאם ושלוש כ"קצת יותר אם מאשר אשה". עם תום הסדנאות שש אמרו שהן בעיקר אמחות, וחלה עליהן משלוש לעשר נשים אשר הגדירו עצמן כ"קצת יותר אם מאשר אשה".

תנודה זו עשויה היתה לחול בחשפעת הסדנא שכן: מקרב 20 הנשים ה"מאד מרוצות" מהסדנא - 8 מרגישות כאשה וכאם באותה המידה ו-8 מרגישות קצת יותר כאם מאשר כאשה ורק שלוש מהן מרגישות בעיקר כאם.

לחשפעת הסדנא בנושא חיזוק תדמיתה העצמית של האשה כאשה, נמצאה תמיכה גם בשאלות אחרות המוצאות ביקורתיות רבה יותר של הנשים לאחר הסדנא כלפי המראה והגזרת שלהן. בעוד לפני הסדנא 14 היו "די מרוצות" מהמראה החיצוני שלהן, לאחר הסדנא רק 10 היו "די מרוצות". לכך יש להוסיף כי רק ארבע נשים מקרב המרוצות מאד מהסדנא (20) היו גם מרוצות מאד מהמראה, ואילו 8 מבין המרוצות מאד מהסדנא היו לא כל-כך עד מאד לא מרוצות מהמראה.

המסקנה המתבקשת ממימצאים אלה כי לפחות בטווח הקצר (מיד לאחר הסדנא) חל שינוי רב בתחום התדמית העצמית של האשה, כאשה (ולא רק כאם) תוך שימת דגש על שיפור המראה החיצוני והגזרתה. המוקד הועבר, ולו באופן חלקי מחתדמית של אם, לתדמית של אשה.

לסיכום נראה שעל-אף ששביעות הרצון הרבה ביותר היתה מיד לאחר הסדנא וההתלהבות דעכה במקצת עם חלוף הזמן (תופעה הידועה בתחום של עריכת סדנאות) עדיין ישנה שביעות רצון ניכרת מהן. יתר על כן אין לזלזל גם בחשיבות ובתרומתן לטווח הקצר. הנשים היו נלהבות ביותר עם סיום הסדנא וערב הסיום חווה מעמד מרגש מאד שבו הביעו הנשים את רחשי ליבן בחוס. על כן, מצאנו לנכון לסיים בציטוט של חלק ממילות התודה שהשמיעה אחת המשתתפות בשם כולן באותו ערב: "במחלך פגישותינו ושיחותינו שפכנו את לבטינו ולמדנו שישנה יד מכוונת ודרך מוארת ובעזרת המנחות-ענת וניצה- פתרנו בעיות משותפות שאנו חוות אותם בחיי היום-יום עם התינוק והמשפחה. כך למדנו לצבור כוח ולעודד האחת את השנייה כי אנו לא לבד בלבטינו... כן, המפגשים בסדנא עודדו וגרמו לשיחות כוח. לכן נודה מקרב לב לכל אלו שיזמו, ארגנו ולקחו חלק בהכנת הסדנא חנהדרת שחעניקה דרך מוארת במסלול חיינו ונקווה שימשיכו ויחזקו את האמהות לעתיד! תודה בשם שתי הסדנאות!"

נספחים

=====

נ ס פ ה א'

=====

**סדנאות לנשים לאחר לידה - שאלון שלב א' (לפני הסדנא)
התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)**

כרטיס 01

1	2	3	4	5	

6. תאריך לידה של התינוק:
(למראיין: רשום תאריך מדוייק ואחייב סווג את גיל התינוק).

תאריך לידה: שנה   חודש   יום

1--עד חודש	3
2--חודשיים	1
3--3 חודשים	2
4--4-6 חודשים	3
5--7-9 חודשים	2
6--10-12 חודשים	3
N	(14)

7-15. לכל אחת יש רעיונות מסויימים לגבי הסדנא שעומדת להתחיל.
באיזו מידה את מצפה לקבל כל אחד מהדברים הבאים בסדנא?

N	במידה רבה מאד	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה מעטה מאד	או בכלל לא	
(14)	2	4	8	-	-	7. לחכיר נשים אחרות במצבי
(14)	1	4	6	-	3	8. לעזור לי לתפקד יותר טוב בבית
(14)	2	3	3	-	6	9. לעזור לי ביחסים עם בעלי
(14)	2	1	4	2	5	10. לעזור לי ביחסים עם בני משפחתי האחרים
(14)	9	2	1	-	2	11. התעמלות מתאימה לתקופה שלאחר הלידה
(14)	9	4	1	-	-	12. עצות לטיפול החופעה האישית
(14)	7	1	2	-	4	13. עצות לטיפול בתינוק/ת
(14)	1	3	1	-	9	14. לעזור בהחלטה האם לצאת או לא לצאת לעבודה
(14)	5	2	1	-	6	15. לעזור במציאת עבודה

16. האם יש לך חברות במצבך בהן את יכולה להיעזר בעת הצורך?

1--לא, אין לי אף חברה כזאת	5
2--כן, יש לי חברה אחת כזאת	2
3--כן, יש לי 2-3 חברות כאלה	5
4--כן, יש לי 4-5 חברות כאלה	1
5--כן, יש לי 6-7 חברות כאלה	-
6--כן, יש לי 8 או יותר חברות כאלה	1
N	(14)

17. באיזו מידה נשאר לך זמן פנוי לעצמך, לתחביבים, לבילויים או למנוחה, לאחר מלוי המוטל עליך בעבודה ו/או בבית?

1--נשאר לי הרבה מאד זמן פנוי	-
2--נשאר לי הרבה זמן פנוי	3
3--נשאר לי מעט זמן פנוי	3
4--נשאר לי מעט מאד זמן פנוי	4
5--אין לי זמן פנוי כלל	4
N	(14)

18. באיזו מידה יש לך סיפוק מסך כל הדברים שאת עושה בחיי היוום-יום?

1--יש לי סיפוק רב מאד	4
2--יש לי סיפוק רב	3
3--יש לי סיפוק מסוים	3
4--יש לי סיפוק מועט	1
5--יש לי סיפוק מועט מאד	3
6--אין לי סיפוק כלל	-
	(14)

19. איך מצב הרוח שלך בימים אלה?

1--טוב כמעט כל הזמן (או כל הזמן)	2
2--טוב רוב הזמן	3
3--לפעמים טוב, לפעמים לא טוב	9
4--לא טוב רוב הזמן	-
5--לא טוב כמעט כל הזמן	-
	(14)

20. כשאת חושבת על עצמך בימים אלה, האם את מרגישה:

1--בעיקר כאם	7
2--קצת יותר אם מאשר אשה	1
3--אשה ואם באותה מידה	6
4--קצת יותר אשה מאשר אם	-
5--בעיקר כאשה	-
N	(14)

21. באיזו מידה את מרוצה או לא מרוצה מהמראה והגיזרה שלך?

1--מרוצה מאד	2
2--די מרוצה	6
3--לא כל-כך מרוצה	4
4--מאד לא מרוצה	2
N	(14)

22. אם תשווי את עצמך לנשים שאת מכירה (קרובות משפחה, מכרות, חברות), האם כללית נראה לך שאת:

1--אמא הרבה יותר טובה מהן	4
2--אמא קצת יותר טובה מהן	2
3--אמא פחות או יותר כמותן	8
4--אמא קצת יותר גרועה מהן	-
5--אמא הרבה יותר גרועה מהן	-
N	(14)

23. הטיפול בתינוק, בנוסף על שאר התפקידים, דורש הרבה כוחות פיזיים ונפשיים. באיזו מידה את מסדרת עם כל הדברים המוטלים עליך כאשר וכאם?

1--אני בהחלט מסתדרת	5
2--אני די מסתדרת	6
3--לפעמים אני מסתדרת ולפעמים לא	3
4--אני לא כל-כך מסתדרת	-
5--אני בהחלט לא מסתדרת	-
N	(14)

24-26. באיזו מידה את מרוצה או לא מרוצה מן הדברים הבאים:

	אין לי בעל	מאד לא מרוצה	לא כל-כך מרוצה	מרוצה די מרוצה	מאד מרוצה	
24. חשתתפות בעלך בעבודות הבית השונות	(14)	-	6	-	5	3
25. חשתתפות בעלך בטיפול בתינוק/ת	(14)	-	4	1	3	6
26. מידת הפתיחות בינך לבין בעלך	(14)	-	3	-	6	5

27. האם בעלך תומך בהשתתפותך בסדנא או מתנגד לה?

1--בהחלט מתנגד	2
2--די מתנגד	-
3--די תומך	-
4--בהחלט תומך	8
5--אדיש	4
6--בעלי לא יודע על הסדנא	-
7--אין לי בעל	-
N	(14)

28. האם את מתכוונת לחפש עבודה/לחזור לעבודה?

1--לא	3
2--כן, עוד לפני שהתינוק/ת שלי יהיה/תהיה בן/בת שנה	5
3--כן, כשהתינוק/ת יהיה/תהיה בן/בת שנה	5
4--כן, כשהתינוק/ת יהיה/תהיה בן/בת שנתיים או שלוש	-
5--כן, כשהתינוק/ת יהיה/תהיה בן/בת 4 או 5 שנים	-
6--כן, כשהתינוק/ת יהיה/תהיה בן/בת 6 או יותר	-
7--לא יודעת	1
N	(14)

29-36. עד כמה חשוב כל אחד מהדברים הבאים כתנאי לכך שתצאי לעבודה?

N	במידה רבה מאד		במידה בינונית		במידה מעטה מעט או בכלל לא	N
	רבה מאד	במידה רבה	במידה בינונית	מעטה מעט		
(14)	11	1	2	-	-	(14)
(14)	13	1	-	-	-	(14)
(14)	5	3	1	1	4	(14)
(14)	12	-	-	1	1	(14)
(14)	11	-	-	1	2	(14)
(14)	12	-	-	1	1	(14)
(14)	13	-	-	1	-	(14)
(13)	13	-	-	-	-	(13)

37-40. חשבי על נשים במצבך: אמהות לתינוקות עד גיל שנה. לפניך לקט של דעות המתייחסות לאמהות כאלה. באיזו מידה את מסכימה או לא מסכימה עם כל אחת מהדעות הבאות:

N	בהחלט לא		בהחלט די		לא לסרוג אין דעה	N
	בהחלט מסכימה	כל-כך מסכימה	די מסכימה	בהחלט לא מסכימה		
(14)	4	-	2	7	1	(14)
(14)	4	-	2	7	1	(14)
(14)	12	1	-	1	-	(14)
(14)	3	1	-	8	2	(14)

41-47. באיזו מידה, לדעתך, קובע כל אחד מהדברים הבאים את הגדרתה של האשה כ"אשה אידיאלית"?

לא לקרוא לא יודעת N	לא קובע כלל	קובע במידה:					רבה מאד	רבה		
		מעט מאד	מעט	מסוימת	רבה	רבה מאד				
(14)	-	6	1	-	4	2	1	עבודה בשכר מחוץ לבית	.41	
(14)	-	1	-	-	-	2	11	בית וילדים מטופחים	.42	
(14)	-	7	2	1	2	2	-	פעילות פוליטית	.43	
(14)	-	8	2	-	1	1	2	הרבה ילדים (ארבעה או יותר)	.44	
(14)	1	5	-	-	2	-	6	התנדבות לפעילות ציבורית	.45	
(14)	-	1	-	-	1	1	11	מראה חיצוני נאה ומטופח	.46	
(14)	-	1	-	-	2	-	11	היחס שהיא נותנת לבעלה	.47	

ועתה מספר שאלות רקע

מחו מצבך המשפחתי? .48

1--רווקה	-
2--נשואה	14
3--חיה בנפרד מבן הזוג	-
4--גרושה	-
5--אלמנה	-
N	(14)

כמה ילדים יש לך? .49

1--ילד אחד	3
2--2 ילדים	2
3--3 ילדים	5
4--4 ילדים	3
5--5 ילדים	1
6--6 ילדים	-
7--7 ילדים	-
8--8 ילדים	-
9--9 ילדים ויותר	-
N	(14)

כמה שנים למדת בבית ספר? .50

1--לא למדה בכלל	-
2--למדה עד וכולל 4 שנים	-
3--למדה 5-8 שנים	-
4--למדה 9-10 שנים	5
5--למדה 11 שנים	-
6--למדה 12 שנים	7
7--למדה +13 שנים (בלי תואר אקדמאי)	1
8--השכלה אוניברסיטאית מלאה	1
N	(14)

כמה חדרים יש בבית? .51

1--חדר אחד	1
2--2 חדרים	-
3--3 חדרים	11
4--4 חדרים	1
5--5 חדרים	-
6--6 חדרים	-
7--7 חדרים	-
8--8 חדרים	1
9--9 חדרים ויותר	-
N	(14)

כמה נפשות גרות בבית? .52

1--אדם אחד	-
2--2 אנשים	-
3--3 אנשים	1
4--4 אנשים	3
5--5 אנשים	6
6--6 אנשים	3
7--7 אנשים	1
8--8 אנשים	-
9--9 אנשים ויותר	-
N	(14)

	מה גילך?	.53	
	20--1 או פחות	-	
	25-21--2	2	
	30-26--3	9	
	35-31--4	2	
	40-36--5	1	
	41--6 ומעלה	-	
	N	(14)	
.54 בין רמות החכנסה הבאות שאקרא בפניך, לאיזו רמת חכנסה מתאימה חכנסת החודשית ברוטו שלך ושל כל בני משפחתך הגרים עמך יחד?			
	%		
2,800 עד 2,301--6 ש"ח לחודש	-	1--עד 700 ש"ח לחודש	2
2,801--7 עד 3,400 ש"ח לחודש	-	701--2 עד 1,000 ש"ח לחודש	2
3,401--8 עד 4,000 ש"ח לחודש	1	1,001--3 עד 1,400 ש"ח לחודש	4
4,000 ש"ח לחודש	2	1,401--4 עד 1,800 ש"ח לחודש	1
N	(13)	1,801--5 עד 2,300 ש"ח לחודש	1
.55 האם החכנסה שיש כיום למשפחתך מספיקה לכם לרוב הצרכים?			
		1--בהחלט מספיקה לכל הצרכים	2
		2--מספיקה לרוב הצרכים	3
		3--מספיקה לחלק מהצרכים ולחלק לא	4
		4--לא מספיקה לרוב הצרכים	5
		N	(14)
.56 האם את גוהגת לשמור על המסורת הדתית?			
		1--אני בהחלט שומרת על המסורת על כל דקדוקיה	5
		2--אני שומרת במידה רבה על המסורת	4
		3--אני שומרת במקצת על המסורת	4
		4--אינני שומרת כלל, חופשיה לגמרי	1
		N	(14)
.57 האם את עובדת מחוץ לבית?			
		1--לא	11
		2--כן, כשכירה בקביעות	3
		3--כן, כשכירה לא בקביעות	-
		4--כן, כעצמאית בקביעות	-
		5--כן, כעצמאית לא בקביעות	-
		N	(14)
.58 האם את עובדת מלא או חלקית?			
		1--לא עובדת	11
		2--עובדת מלא	1
		3--עובדת חלקית	2
		N	(14)

59. האם עבדת לפני הלידה מחוץ לבית?

1--לא	4
2--כן, כשכירה בקביעות	9
3--כן, כשכירה לא בקביעות	-
4--כן, כעצמאית בקביעות	-
5--כן, כעצמאית לא בקביעות	1
N	(14)

60. האם עבדת באופן מלא או חלקי?

1--לא עבדתי	4
2--עבדתי באופן מלא	7
3--עבדתי חלקית	3
N	(14)

61. מהו גילך?

1--20 או פחות	-	2	35-31--4	2
2--21-25	2	1	40-36--5	1
3--26-30	9	-	41--6 ומעלה	-
			N	(14)

62. האם בן/זוגך עובד מחוץ לבית?

1--לא	5
2--כן, כשכיר בקביעות	6
3--כן, כשכיר לא בקביעות	1
4--כן, כעצמאי בקביעות	2
5--כן, כעצמאי לא בקביעות	-
N	(14)

63. באיזו ארץ נולדת ובאיזו ארץ נולד אביך?
למראיין: א. רשום במילים את שמות הארצות
 ב. סווג בקטגוריה המתאימה)

אביו	חמראיין	
(שם הארץ)	(שם הארץ)	
ישראל	1--ישראל	-
אסיה-אפריקה	2--ישראל	4
אירופה-אמריקה,	3--ישראל	1
אסיה-אפריקה	4--אסיה-אפריקה	4
אירופה-אמריקה	5--אירופה-אמריקה	5
	6--כל צירוף אחר	-
	N	(14)

64. באיזו שנה עלית ארצה?

1--ילידת הארץ	5	4	1960-1956--4	-
2--1950 או לפני	-	4	1967-1961--5	4
3--1951-1955	-	-	1973-1968--6	-
			N	(14)

65-66. תאריך הריאיון?

תודה רבה על שיתוף הפעולה!

נ ס פ ה ב'

=====

**סדנאות לנשים לאחר לידה - קבוצת הביקורת
התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)**

כרטיס 01

1	2	3	4	5	

6. תאריך לידה של חתינוק:
(למראיין: רשום תאריך מדוייק ואח"כ סווג את גיל חתינוק).

-----	----	-----	תאריך לידה:
יום	חודש	שנה	

1--עד חודש	-
2--חודשיים	1
3--3 חודשים	1
4--4-6 חודשים	3
5--5-7-9 חודשים	6
6--6-10-12 חודשים	3
N	(14)

7-15. ר י ק.

16. האם יש לך חברות במצבך בהן את יכולה להיעזר בעת הצורך?

1--לא, אין לי אף חברה כזאת	8
2--כן, יש לי חברה אחת כזאת	3
3--כן, יש לי 2-3 חברות כאלה	2
4--כן, יש לי 4-5 חברות כאלה	-
5--כן, יש לי 6-7 חברות כאלה	-
6--כן, יש לי 8 או יותר חברות כאלה	1
N	(14)

17. באיזו מידה נשאר לך זמן פנוי לעצמך, לתחביבים, לבילויים או למנוחה, לאחר מלוי המוטל עליך בעבודה ו/או בבית?

1--נשאר לי הרבה מאד זמן פנוי	-
2--נשאר לי הרבה זמן פנוי	1
3--נשאר לי מעט זמן פנוי	5
4--נשאר לי מעט מאד זמן פנוי	3
5--אין לי זמן פנוי כלל	5
N	(14)

18.	באיזו מידה יש לך סיפוק מסך כל הדברים שאת עושה בחיי היום-יום?	
	1--יש לי סיפוק רב מאד	3
	2--יש לי סיפוק רב	4
	3--יש לי סיפוק מסוים	6
	4--יש לי סיפוק מועט	1
	5--יש לי סיפוק מועט מאד	-
	6--אין לי סיפוק כלל	-
	N	(14)
19.	איך מצב הרוח שלך בימים אלה?	
	1--טוב כמעט כל הזמן (או כל הזמן)	2
	2--טוב רוב הזמן	3
	3--לפעמים טוב, לפעמים לא טוב	7
	4--לא טוב רוב הזמן	2
	5--לא טוב כמעט כל הזמן	-
	N	(14)
20.	כשאת חושבת על עצמך בימים אלה, האם את מרגישה:	
	1--בעיקר כאם	4
	2--קצת יותר אם מאשר אשה	4
	3--אשה ואם באותה מידה	3
	4--קצת יותר אשה מאשר אם	1
	5--בעיקר כאשה	2
	N	(14)
21.	באיזו מידה את מרוצה או לא מרוצה מהמראה וחגיזרה שלך?	
	1--מרוצה מאד	1
	2--די מרוצה	5
	3--לא כל-כך מרוצה	5
	4--מאד לא מרוצה	3
	N	(14)
22.	אם תשווי את עצמך לנשים שאת מכירה (קרובות משפחה, מכרות, חברות), האם כללית נראה לך שאת:	
	1--אמא הרבה יותר טובה מהן	-
	2--אמא קצת יותר טובה מהן	5
	3--אמא פחות או יותר כמוהן	9
	4--אמא קצת יותר גרועה מהן	-
	5--אמא הרבה יותר גרועה מהן	-
	N	(14)
23.	הטיפול בתינוק, בנוסף על שאר התפקידים, דורש הרבה כוחות פיזיים ונפשיים. באיזו מידה את מסדרת עם כל הדברים המוטלים עליך כאשה וכאם?	
	1--אני בהחלט מסתדרת	4
	2--אני די מסתדרת	5
	3--לפעמים אני מסתדרת ולפעמים לא	4
	4--אני לא כל-כך מסתדרת	1
	5--אני בהחלט לא מסתדרת	-
	N	(14)

24-26. באיזו מידה את מרוצה או לא מרוצה מן הדברים הבאים:

	אינ לי בעל N	מאד לא מרוצה	לא כל-כך מרוצה	די מרוצה מאד	מרוצה די מאד		
.24	(14)	1	2	3	4	4	השתתפות בעלך בעבודות הבית השונות
.25	(14)	1	3	1	5	4	השתתפות בעלך בטיפול בתינוק/ת
.26	(14)	1	-	-	7	6	מידת הפתיחות בינך לבין בעלך
.27							ר י ק.

.28 האם את מתכוונת לחפש עבודה/לחזור לעבודה?

4	1--לא
4	2--כן, עוד לפני שהתינוק/ת שלי יהיה/תהיה בן/בת שנה
5	3--כן, כשהתינוק/ת יהיה/תהיה בן/בת שנה
-	4--כן, כשהתינוק/ת יהיה/תהיה בן/בת שנתיים או שלוש
1	5--כן, כשהתינוק/ת יהיה/תהיה בן/בת 4 או 5 שנים
-	6--כן, כשהתינוק/ת יהיה/תהיה בן/בת 6 או יותר
-	7--לא יודעת
(14)	N

.29-36 עד כמה חשוב כל אחד מהדברים הבאים כתנאי לכך שתצאי לעבודה?

	רבה מאד	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה	במידה מעטה מאד או בכלל לא	N	
.29	7	5	2	-	-	(14)	משכורת טובה
.30	5	7	-	1	1	(14)	עבודה מעניינת
.31	3	3	3	1	4	(14)	עבודה לא מעייפת פיזית
.32	6	6	-	1	1	(14)	עבודה גמישה מבחינת השעות
.33	6	6	-	-	2	(14)	שבעלי יסכים שאצא לעבודה
.34	3	5	2	1	3	(14)	שבעלי ישתתף בעבודות הבית
.35	4	8	-	-	2	(14)	שבעלי ישתתף בטיפול בילד/ים
.36	11	2	-	-	1	(14)	שאמצא סידור מתאים לתינוק/ת

37-40. חשבי על נשים במצבך: אמהות לתינוקות עד גיל שנה. לפניך לקט של דעות המתייחסות לאמהות כאלה. באיזו מידה את מסכימה או לא מסכימה עם כל אחת מהדעות הבאות:

N	לא לקרוא אין דעה	בהחלט לא מסכימה	לא כל-כך מסכימה	די מסכימה	בהחלט מסכימה	
(14)	-	4	4	2	4	37. אמא טובה נשארת בבית עם התינוק ולא יוצאת לעבודה
(14)	1	4	4	-	5	38. אם לתינוק/ת צריכה לצאת לעבודה רק אם יש חכרה כלכלי
(14)	-	1	1	4	8	39. האחריות העיקרית לטיפול בתינוק/ת לא צריכה להיות מוטלת רק על האשה
(14)	1	12	-	-	1	40. חבל לי לטפח את החופעה שלי, בין כה וכה אני רק עם התינוק/ת כל הזמן

41-47. באיזו מידה, לדעתך, קובע כל אחד מהדברים הבאים את הגדרתה של האשה כ"אשה אידיאלית"?

N	לא לקרוא לא יודעת	לא קובע כלל	קובע במידה:				רבה מאד	
			מעט מאד	מעט	מסוימת	רבה		
(14)	-	5	1	2	1	3	2	41. עבודה בשכר מחוץ לבית
(14)	-	-	-	-	1	4	9	42. בית וילדים מטופחים
(14)	-	6	4	1	2	1	-	43. פעילות פוליטית
(13)	-	10	-	-	1	-	2	44. הרבה ילדים (ארבעה או יותר)
(13)	-	2	-	1	3	3	4	45. התנדבות לפעילות ציבורית
(14)	-	-	-	-	-	5	9	46. מראה חיצוני נאה ומטופח
(14)	-	-	-	-	-	4	10	47. היחס שהיא נותנת לבעלה

ועתה מספר שאלות רקע

מחו מצבך המשפחתי	.48
1--רווקה	-
2--נשואה	13
3--חיה בנפרד מבן חזוג	1
4--גרושה	-
5--אלמנה	-
N	(14)
כמה ילדים יש לך	.49
1--ילד אחד	4
2--2 ילדים	4
3--3 ילדים	1
4--4 ילדים	2
5--5 ילדים	2
6--6 ילדים	-
7--7 ילדים	1
8--8 ילדים	-
9--9 ילדים ויותר	-
N	(14)
כמה שנים למדת בבית ספר	.50
1--לא למדה בכלל	-
2--למדה עד וכולל 4 שנים	-
3--למדה 5-8 שנים	3
4--למדה 9-10 שנים	2
5--למדה 11 שנים	2
6--למדה 12 שנים	7
7--למדה +13 שנים (בלי תואר אקדמאי)	-
8--השכלה אוניברסיטאית מלאה	-
N	(14)
כמה חדרים יש בבית	.51
1--חדר אחד	-
2--2 חדרים	2
3--3 חדרים	5
4--4 חדרים	1
5--5 חדרים	4
6--6 חדרים	2
7--7 חדרים	-
8--8 חדרים	-
9--9 חדרים ויותר	-
N	(14)
כמה נפשות גרות בבית	.52
1--אדם אחד	-
2--2 אנשים	1
3--3 אנשים	2
4--4 אנשים	4
5--5 אנשים	2
6--6 אנשים	2
7--7 אנשים	2
8--8 אנשים	-
9--9 אנשים ויותר	1
N	(14)

	מח גילדז	.53
	20--1 או פחות	1
	25-21--2	3
	30-26--3	4
	35-31--4	3
	40-36--5	1
	41--6 ומעלה	2
	N	(14)
	<u>בין רמות ההכנסה חבאות שאקרא בפניך, לאיזו רמת הכנסה מתאימה</u> <u>ההכנסה החודשית ברוטו שלך ושל כל בני משפחתך חגרים עמך יחדו</u>	.54
	%	
2,800 עד 2,301--6 ש"ח לחודש	-	1
3,400 עד 2,801--7 ש"ח לחודש	-	3
4,000 עד 3,401--8 ש"ח לחודש	-	1
4,000 מעל 4,000--9 ש"ח לחודש	-	3
N	(14)	6
	האם ההכנסה שיש כיום למשפחתך מספיקה לכם לרוב הצרכים?	.55
	1--בהחלט מספיקה לכל הצרכים	1
	2--מספיקה לרוב הצרכים	1
	3--מספיקה לחלק מהצרכים ולחלק לא	12
	4--לא מספיקה לרוב הצרכים	-
	N	(14)
	האם את נוהגת לשמור על המסורת הדתית?	.56
	1--אני בהחלט שומרת על המסורת על כל דקדוקיה	5
	2--אני שומרת במידה רבה על המסורת	6
	3--אני שומרת במקצת על המסורת	1
	4--אינני שומרת כלל, חופשית לגמרי	2
	N	(14)
	האם את עובדת מחוץ לבית?	.57
	1--לא	14
	2--כן, כשכירה בקביעות	-
	3--כן, כשכירה לא בקביעות	-
	4--כן, כעצמאית בקביעות	-
	5--כן, כעצמאית לא בקביעות	-
	N	(14)
	האם את עובדת מלא או חלקית?	.58
	1--לא עובדת	14
	2--עובדת מלא	-
	3--עובדת חלקית	-
	N	(14)

59. האם עבדת לפני הלידה מחוץ לבית?

1--לא	7
2--כן, כשכיר בקביעות	5
3--כן, כשכיר לא בקביעות	2
4--כן, כעצמאית בקביעות	-
5--כן, כעצמאית לא בקביעות	-
N	(14)

60. האם עבדת באופן מלא או חלקי?

1--לא עבדתי	7
2--עבדתי באופן מלא	5
3--עבדתי חלקית	2
N	(14)

61. מהו גילך?

	%		
35-31--4	3	20--1 או פחות	1
40-36--5	1	25-21--2	3
41--6 ומעלה	2	30-26--3	4
N	(14)		

62. האם בן/זוגך עובד מחוץ לבית?

1--לא	4
2--כן, כשכיר בקביעות	7
3--כן, כשכיר לא בקביעות	2
4--כן, כעצמאי בקביעות	-
5--כן, כעצמאי לא בקביעות	1
N	(14)

63. באיזו ארץ נולדת ובאיזו ארץ נולד אביך? למראיין: א. רשום במילים את שמות הארצות

ב. סווג בקטגוריה המתאימה)

אביו

חמראיין

=====

=====

(שם הארץ)

(שם הארץ)

ישראל
אסיה-אפריקה
אירופה-אמריקה,
אסיה-אפריקה
אירופה-אמריקה

1--ישראל	-
2--ישראל	6
3--ישראל	-
4--אסיה-אפריקה	5
5--אירופה-אמריקה	3
6--כל צירוף אחר	-
N	(14)

64. באיזו שנה עלית ארצה?

	%		%		
1979-1974--7	1	1960-1956--4	-	1--ילידת הארץ	6
1985-1980--8	2	1967-1961--5	4	2--1950 או לפני	1
+1986--9	-	1973-1968--6	-	3--1955-1951	-
N	(14)				

תודה רבה על שיתוף הפעולה!

=====

נספח ג'

=====

**סדנאות לנשים לאחר לידה - שאלון שלב ב' (לאחר הסדנא)
התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)**

כרטיס 01

1	2	3	4	5	

6. כאשר את חושבת באופן כללי על הסדנא, באיזו מידה היית מרוצה או לא מרוצה ממנה?

1--מרוצה מאד	11
2--די מרוצה	3
3--לא כל-כך מרוצה	-
4--מאד לא מרוצה	-
N	(14)

7-12. באיזו מידה היית מרוצה או לא מרוצה מכל אחד מן הדברים הבאים:

מרוצה מאד	די מרוצה	לא כל-כך מרוצה	מאד לא מרוצה	N	
8	3	1	-	(12)	7. הרצאות של אנשים מבחוץ
10	3	-	-	(13)	8. השיחות בקבוצה
11	-	1	-	(12)	9. החתעמלות
8	3	1	-	(12)	10. השמרטפיה
14	-	-	-	(14)	11. היחס של המנחות
12	2	-	-	(14)	12. היחסים בין המשתתפות בסדנא
					13. מה דעתך על אורך המפגשים בסדנא?
3	-	-	-		1--המפגשים היו קצרים מדי
-	-	-	-		2--המפגשים היו ארוכים מדי
11	-	-	-		3--המפגשים היו באורך הרצוי
				(14)	N
					14. מה דעתך על גודל הקבוצתו?
-	-	-	-		1--הקבוצה היתה גדולה מדי
1	-	-	-		2--הקבוצה היתה קטנה מדי
13	-	-	-		3--הקבוצה היתה בגודל הרצוי
				(14)	N

15. האם השעות בהן נערכו המפגשים היו נוחות לך?

1--בהחלט נוחות	11
2--די נוחות	2
3--לא כל-כך נוחות	1
4--בהחלט לא נוחות	-
N	(14)

16. אילו הדבר היה תלוי בך, באיזה שעות היית מעדיפה לערוך את הסדנא?

1--שעות הבוקר	11
2--שעות אחר-הצהריים	1
3--שעות הערב המוקדמות	1
4--שעות הערב המאוחרות	-
N	(13)

17. האם היית ממליצה לאשה אחרת במצבך לחשתתף בסדנא דומה?

1--בהחלט כן	14
2--חושבת שכן	-
3--חושבת שלא	-
4--בהחלט לא	-
N	(14)

18. למהו פרטי:

19-20. בכמה מפגשים של הסדנא היית נוכחת?

19	20
----	----

21. מה היתה הסיבה העיקרית שבגללה לא באת לסדנא? (אם יש מספר סיבות - צייני את העיקרית שבהן)

1--המלחמה	-
2--בעלי לא הסכים	-
3--התחלתי לעבוד	3
4--התינוק/היתתה חולה	7
5--מזג האויר	-
6--הסדנא היתה משעממת	-
7--היו לי תוכניות אחרות, חשובות יותר	-
8--אחר. פרטי:	3
N	(13)

22-30. באיזו מידה עזרה לך הסדנא בכל אחד מן התחומים הבאים:

	במידה רבה מאד	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעט	במידה מעטה מאד או בכלל לא N	
.22	6	3	4	-	-	לחכיר נשים אחרות במצבי
.23	3	1	1	3	5	לעזור לי לתפקד יותר טוב בבית
.24	2	-	4	1	6	לעזור לי ביחסים עם בעלי
.25	3	1	1	3	5	לעזור לי ביחסים עם בני משפחתי האחרים
.26	11	1	-	-	-	התעמלות מתאימה לתקופה שלאחר הלידה
.27	4	2	2	2	2	עצות לטיפול החופעה האישית
.28	1	1	-	3	7	עצות לטיפול בתינוק/ת
.29	4	2	1	-	5	לעזור בהחלטה האם לצאת או לא לצאת לעבודה
.30	-	-	-	-	12	לעזור במציאת עבודה

31. הסדנא בה השתתפת היא ראשונה מסוגה ולכן חשוב לנו לדעת איך אפשר לשפר אותה כדי שנשים נוספות בעתיד תוכלנה לחנות ממנה. מהו הדבר המרכזי שהיית משנה או מוסיפה לסדנא כדי להפוך אותה למוצלחת יותר? (למראינות: רשמי דבר מרכזי אחד בלבד)

---

32. האם יש דברים נוספים שחייית משנה או מוסיפה לסדנא?

---

33. מהו הדבר שהיה המוצלח ביותר בסדנא?

---

34. האם את חושבת שתמשיכי להפגש עם חברות מהסדנא גם בעתיד?

1--בטוחה שכן	6
2--חושבת שכן	5
3--חושבת שלא	3
4--בטוחה שלא	-
N	(14)

35. כמה נשים בסדנא הכרת עוד קודם, לפני שהסדנא התחילה?

1--אף אחת	2
2--אשה אחת	2
3--2-3 נשים	7
4--4-5 נשים	2
5--6-7 נשים	-
6--8-9 נשים	-
7--10 נשים או יותר	1
N	(14)

36. האם יש לך חברות במצבך בהן את יכולה להיעזר בעת הצורך?

1--לא, אין לי אף חברה כזאת	3
2--כן, יש לי חברה אחת כזאת	6
3--כן, יש לי 2-3 חברות כאלה	5
4--כן, יש לי 4-5 חברות כאלה	-
5--כן, יש לי 6-7 חברות כאלה	-
6--כן, יש לי 8 או יותר חברות כאלה	-
N	(14)

37. באיזו מידה נשאר לך זמן פנוי לעצמך, לתחביבים, לבילויים או למנוחה, לאחר מלוי המוטל עליך בעבודה ו/או בבית?

1--נשאר לי הרבה מאד זמן פנוי	1
2--נשאר לי הרבה זמן פנוי	2
3--נשאר לי מעט זמן פנוי	5
4--נשאר לי מעט מאד זמן פנוי	3
5--אין לי זמן פנוי כלל	3
N	(14)

38. באיזו מידה יש לך סיפוק מסך כל הדברים שאת עושה בחיי היום-יום?

1--יש לי סיפוק רב מאד	3
2--יש לי סיפוק רב	6
3--יש לי סיפוק מסוים	2
4--יש לי סיפוק מועט	2
5--יש לי סיפוק מועט מאד	1
6--אין לי סיפוק כלל	-
N	(14)

39. איך מצב הרוח שלך בימים אלה?

1--טוב כמעט כל הזמן (או כל חזמן)	1
2--טוב רוב הזמן	3
3--לפעמים טוב, לפעמים לא טוב	9
4--לא טוב רוב הזמן	1
5--לא טוב כמעט כל הזמן	-
N	(14)

40. כשאת חושבת על עצמך בימים אלה, האם את מרגישה:

1--בעיקר כאם	4
2--קצת יותר אם מאשר אשה	4
3--אשה ואם באותה מידה	5
4--קצת יותר אשה מאשר אם	-
5--בעיקר כאשה	1
N	(14)

41. באיזו מידה את מרוצה או לא מרוצה מהמראה וחגיזרה שלך?

1--מרוצה מאד	1
2--די מרוצה	4
3--לא כל-כך מרוצה	8
4--מאד לא מרוצה	-
N	(13)

42. אם תשווי את עצמך לנשים שאת מכירה (קרובות משפחה, מכרות, חברות), האם כללית נראה לך שאת:

1--אמא הרבה יותר טובה מהן	1
2--אמא קצת יותר טובה מהן	2
3--אמא פחות או יותר כמוהן	10
4--אמא קצת יותר גרועה מהן	-
5--אמא הרבה יותר גרועה מהן	-
N	(13)

43. הטיפול בתינוק, בנוסף על שאר התפקידים, דורש הרבה כוחות פיזיים ונפשיים. באיזו מידה את מסתדרת עם כל הדברים המוטלים עליך כאשה וכאם?

1--אני בהחלט מסתדרת	7
2--אני די מסתדרת	5
3--לפעמים אני מסתדרת ולפעמים לא	2
4--אני לא כל-כך מסתדרת	-
5--אני בהחלט לא מסתדרת	-
N	(14)

44-46. באיזו מידה את מרוצה או לא מרוצה מן הדברים הבאים:

	אין לי בעל	מאד לא מרוצה	לא כל-כך מרוצה	די מרוצה	מאד מרוצה	
44. השתתפות בעלך בעבודות הבית השונות	(14)	-	5	1	4	4
45. השתתפות בעלך בטיפול בתינוק/ת	(14)	-	3	2	4	5
46. מידת הפתיחות בינך לבין בעלך	(14)	-	-	3	4	7

47. האם בעלך תמך בהשתתפותך בסדנא או התנגד לה?

1--בהחלט התנגד	2
2--די התנגד	-
3--די תמך	5
4--בהחלט תמך	2
5--אדיש	5
6--בעלי לא ידע על הסדנא	-
7--אין לי בעל	-
N	(14)

48. האם דיברת עם בעלך על נושאים שעלו בסדנא?

1--לא	4
2--כן, אבל רק על נושאים הקשורים ליחסים בינינו	2
3--כן, אבל רק על נושאים הקשורים לטיפול בתינוק	1
4--כן, אבל רק על נושאים הקשורים בעבודה	-
5--כן, אבל רק על נושאים רפואיים	-
6--כן, דיברתי אתו על כל מיני נושאים שעלו בסדנא	7
N	(14)

49. האם את מתכוונת לחפש עבודה/לחזור לעבודה?

1--לא	-
2--כן, עוד לפני שהתינוק/ת שלי יהיח/תהיה בן/בת שנה	7
3--כן, כשהתינוק/ת יהיח/תהיה בן/בת שנה	3
4--כן, כשהתינוק/ת יהיח/תהיה בן/בת שנתיים או שלוש	-
5--כן, כשהתינוק/ת יהיח/תהיה בן/בת 4 או 5 שנים	-
6--כן, כשהתינוק/ת יהיח/תהיה בן/בת 6 או יותר	-
7--לא יודעת	1
8--כבר עובדת	3
N	(14)

50-57. עד כמה חשוב כל אחד מהדברים הבאים כתנאי ליציאתך לעבודה?
 (למראינת: אם ענתה בשאלה 49 שכבר עובדת, יש לשאול: עד כמה היך חשוב כל אחד מהדברים הבאים כתנאי ליציאתך לעבודה?)

					במידה רבה מאד	
		במידה מעטה או בכלל לא	במידה מעטה	במידה בינונית	במידה רבה	
(14)	-	-	3	2	9	משכורת טובה .50
(14)	-	1	2	3	8	עבודה מעניינת .51
(14)	4	1	2	1	6	עבודה לא מעייפת פיזית .52
(14)	-	1	-	1	12	עבודה גמישה מבחינת השעות .53
(13)	1	1	-	1	10	שבעלי יסכים שאצא לעבודה .54
(14)	3	1	1	1	8	שבעלי ישתתף בעבודות הבית .55
(14)	2	1	-	2	9	שבעלי ישתתף בטיפול בילד/ים .56
(14)	-	-	-	1	13	שאמצא סידור מתאים לתינוק/ת .57

58-61. חשבי על נשים במצבך: אמהות לתינוקות עד גיל שנה. לפניך לקט של דעות המתייחסות לאמהות כאלה. באיזו מידה את מסכימה או לא מסכימה עם כל אחת מהדעות הבאות:

N	לא לקרוא אין דעה	בהחלט לא מסכימה	לא כל-כך מסכימה	די מסכימה	בהחלט מסכימה		
(14)	4	6	3	-	1	אמא טובה נשארת בבית עם התינוק ולא יוצאת לעבודה	.58
(14)	3	6	-	2	3	אם לתינוק/ת צריכה לצאת לעבודה רק אם יש חכרה כלכלי	.59
(14)	-	1	-	1	12	האחריות העיקרית לטיפול בתינוק/ת לא צריכה להיות מוטלת רק על האשה	.60
(14)	4	7	-	1	2	חבל לי לטפח את ההופעה שלי, בין כה וכה אני רק עם התינוק/ת כל הזמן	.61

62-68. באיזו מידה, לדעתך, קובע כל אחד מהדברים הבאים את הגדרתה של האשה כ"אשה אידיאלית"?

N	לא לקרוא לא יודעת	לא קובע כלל	קובע במידה:				רבה מאד	רבה		
			מעט מאד	מעט	מסוימת	מעט				
(14)	-	11	-	1	-	1	1	עבודה בשכר מחוץ לבית	.62	
(14)	-	3	-	-	2	3	6	בית וילדים מטופחים	.63	
(14)	-	9	2	-	1	2	-	פעילות פוליטית	.64	
(14)	-	11	1	-	-	1	1	הרבה ילדים (ארבעה או יותר)	.65	
(14)	-	6	1	-	2	3	2	התנדבות לפעילות ציבורית	.66	
(14)	-	3	-	-	-	1	10	מראה חיצוני נאה ומטופח	.67	
(14)	-	1	-	-	2	2	9	חיחס שהיא נותנת לבעלה	.68	

ועתה מספר שאלות רקע
(למראינת: שאלי רק את השאלות המסומנות ב-*)

מתו מצבך המשפחתי? .69

1--רווקה	-
2--נשואה	14
3--חיה בנפרד מבן הזוג	-
4--גרושה	-
5--אלמנה	-
N	<u>(14)</u>

כמה ילדים יש לך? .70

1--ילד אחד	3
2--2 ילדים	2
3--3 ילדים	5
4--4 ילדים	3
5--5 ילדים	1
6--6 ילדים	-
7--7 ילדים	-
8--8 ילדים	-
9--9 ילדים ויותר	-
N	<u>(14)</u>

כמה שנים למדת בבית ספר? .71

1--לא למדה בכלל	-
2--למדה עד וכולל 4 שנים	-
3--למדה 5-8 שנים	-
4--למדה 9-10 שנים	5
5--למדה 11 שנים	-
6--למדה 12 שנים	7
7--למדה +13 שנים (בלי תואר אקדמאי)	1
8--השכלה אוניברסיטאית מלאה	<u>1</u>
N	<u>(14)</u>

כמה חדרים יש בבית? .72

1--חדר אחד	1
2--2 חדרים	-
3--3 חדרים	11
4--4 חדרים	1
5--5 חדרים	-
6--6 חדרים	-
7--7 חדרים	-
8--8 חדרים	1
9--9 חדרים ויותר	-
N	<u>(14)</u>

כמה נפשות גרות בבית? .73

1--אדם אחד	-
2--2 אנשים	-
3--3 אנשים	1
4--4 אנשים	3
5--5 אנשים	6
6--6 אנשים	3
7--7 אנשים	1
8--8 אנשים	-
9--9 אנשים ויותר	-
N	<u>(14)</u>

74. מה גילך?

20--1 או פחות	-
25-21--2	2
30-26--3	9
35-31--4	2
40-36--5	1
41--6 ומעלה	-
N	(14)

75. בין רמות החכנסה הבאות שאקרא בפניך, לאיזו רמת החכנסה מתאימת תחכנסת החודשית ברוטו שלך ושל כל בני משפחתך הגרים עמך יחד?

	%		
2,800 עד 2,301--6 ש"ח לחודש	1	700 עד 1--1 ש"ח לחודש	-
2,801--7 עד 3,400 ש"ח לחודש	-	701--2 עד 1,000 ש"ח לחודש	1
3,401--8 עד 4,000 ש"ח לחודש	-	1,001--3 עד 1,400 ש"ח לחודש	4
4,000 מעל 9--9 ש"ח לחודש	2	1,401--4 עד 1,800 ש"ח לחודש	5
N	(14)	1,801--5 עד 2,300 ש"ח לחודש	1

76. האם התכנסה שיש כיום למשפחתך מספיקה לכם לרוב הצרכים?

1--1 בחלט מספיקה לכל הצרכים	1
2--2 מספיקה לרוב הצרכים	2
3--3 מספיקה לחלק מהצרכים ולחלק לא	6
4--4 לא מספיקה לרוב הצרכים	5
N	(14)

77. האם את נוהגת לשמור על המסורת הדתית?

1--1 אני בהחלט שומרת על המסורת על כל דקדוקיה	5
2--2 אני שומרת במידה רבה על המסורת	4
3--3 אני שומרת במקצת על המסורת	4
4--4 אינני שומרת כלל, חופשיה לגמרי	1
N	(14)

78. האם את עובדת מחוץ לבית?

1--1 לא	11
2--2 כן, כשכירה בקביעות	2
3--3 כן, כשכירה לא בקביעות	1
4--4 כן, כעצמאית בקביעות	-
5--5 כן, כעצמאית לא בקביעות	-
N	(14)

79. האם את עובדת מלא או חלקית?

1--1 לא עובדת	11
2--2 עובדת מלא	1
3--3 עובדת חלקית	2
N	(14)

האם עבדת לפני חלידה מחוץ לבית?	.80
1--לא	4
2--כן, כשכירה בקביעות	9
3--כן, כשכירה לא בקביעות	-
4--כן, כעצמאית בקביעות	-
5--כן, כעצמאית לא בקביעות	1
N	(14)

האם עבדת באופן מלא או חלקי?	.81
1--לא עבדתי	4
2--עבדתי באופן מלא	7
3--עבדתי חלקית	3
N	(14)

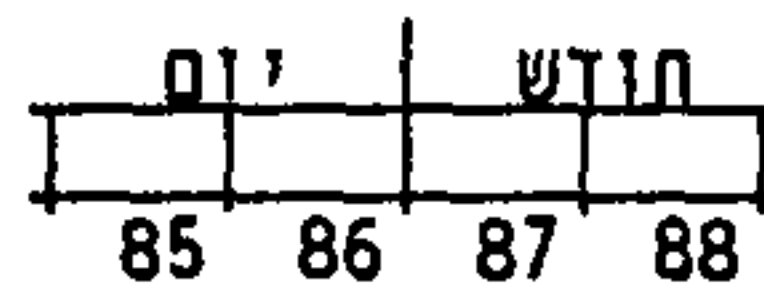
האם בן/זוגך עובד מחוץ לבית?	.82
1--לא	2
2--כן, כשכיר בקביעות	6
3--כן, כשכיר לא בקביעות	4
4--כן, כעצמאי בקביעות	1
5--כן, כעצמאי לא בקביעות	-
N	(13)

.83 באיזו ארץ נולדת ובאיזו ארץ נולד אביך?
 (למראיין: א. רשום במילים את שמות הארצות
 ב. סווג בקטגוריה המתאימה)

אביו	המראיין
=====	=====
(שם הארץ)	(שם הארץ)
ישראל	1--ישראל -
אסיה-אפריקה	2--ישראל 4
אירופה-אמריקה,	3--ישראל 1
אסיה-אפריקה	4--אסיה-אפריקה 4
אירופה-אמריקה	5--אירופה-אמריקה 5
	6--כל צירוף אחר -
	N (14)

באיזו שנה עלית ארצה?	.84
1979-1974--7 5	1--ילידת הארץ 5
1985-1980--8 -	2--1950 או לפני -
+1986--9 -	3--1955-1951--3 -
N (14)	

.85-88 תאריך חריאתיון?

תודה רבה על שיתוף הפעולה!

=====

נ ס פ ח ד'

=====

סדנאות לנשים לאחר לידה - שאלון מעקב (שלב ג')
התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)

ברטיס 03

1	2	3	4	5	

6. כאשר את חושבת באופן כללי על הסדנא שחשתתפת בה, באיזו מידה היית מרוצה או לא מרוצה ממנה?

1--מרוצה מאד	13
2--די מרוצה	11
3--לא כל-כך מרוצה	-
4--מאד לא מרוצה	-
N	(24)

7. האם המלצת לאשה אחרת במצבך להשתתף בסדנא דומה?

1--לא	3
2--כן, לאשה אחת	-
3--כן, ל-2 נשים	7
4--כן, ל-3 נשים	7
5--כן, ל-4 נשים	3
6--כן, ל-5 נשים או יותר	4
N	(24)

8. האם את ממשיכה להיפגש עם חברות שהיו אתך בסדנא?

1--לא	12
2--כן, עם חברה אחת	2
3--כן, עם שתי חברות	4
4--כן, עם 3 חברות	4
5--כן, עם 4 חברות	-
6--כן, עם 5 חברות או יותר	2
N	(24)

9. באיזו מידה את מרגישה שהסדנא עזרה לך לתפקד בחיי היומ-יום?

1--במידה רבה מאד	1
2--במידה רבה	3
3--במידה בינונית	13
4--במידה מעטה	5
5--במידה מעטה מאד או בכלל לא	2
N	(24)

10. באיזו מידה השפיעה הסדנא על החלטתך האם לצאת או לא לצאת לעבודה?

1--השפיעה במידה רבה מאד	3
2--השפיעה במידה רבה	4
3--השפיעה במידה בינונית	3
4--השפיעה במידה מעטה	4
5--השפיעה במידה מעטה מאד או בכלל לא	10
N	(24)

11. האם קרה לך שנתת עצות לנשים אחרות מתוך מה שלמדת מן הסדנא?

1--לא קרה לי אף פעם	6
2--קרה לי פעם או פעמיים	8
3--קרה לי די הרבה פעמים	8
4--קרה לי הרבה מאד פעמים	2
N	(24)

12. האם את עובדת מחוץ לבית?

1--לא	16
2--כן, כשכירה בקביעות	6
3--כן, כשכירה לא בקביעות	2
4--כן, כעצמאית בקביעות	-
5--כן, כעצמאית לא בקביעות	-
N	(24)

למראיתך: אם ענתה שאינה עובדת סמוני 1 בשאלות 13-14 ועברי לשאלה 15.

13. האם את עובדת מלא או חלקית?

1--לא עובדת	16
2--עובדת מלא	2
3--עובדת חלקית	6
N	(24)

14. האם חזרת למקום שבו עבדת לפני הלידה או שאת עובדת במקום חדש?

1--לא עובדת	16
2--אני עובדת באותו מקום כמו לפני הלידה	6
3--אני עובדת במקום עבודה חדש	2
N	(24)

15. האם את מחפשת עבודה?

1--לא	11
2--כן	7
3--כבר עובדת	6
N	(24)

למראינות: אם ענתה שאינה מחפשת עבודה, סמני 3 בשאלות 16-20 ועברי לשאלה 21.

16-21. באיזו דרך את מחפשת עבודה?

לא מחפשת עבודה N	למראינות: תני למראינות לענות באופן ספונטאני ואח"כ סמני.		
	לא	בו	
(24) 16	4	4	16. בלשכת העבודה
(24) 16	4	4	17. בודקת בעתונים/במקומונים
(24) 16	2	6	18. שואלת חברים/חברות/בני משפחה
(24) 16	7	1	19. בודקת בלוחות המודעות ביישוב
(24) 16	2	6	20. פונה למקומות שאני חושבת שחיו יכולים להעסיק אותי
(24) 16	4	4	21. אחר. פרטי:

22. איך מתייחס בעלך לחלטה שלך לגבי עבודתך מחוץ לבית?

-	1--בהחלט מתנגד
-	2--מתנגד
9	3--די תומך
9	4--בהחלט תומך
3	5--אדיש
-	6--בעלי עדיין לא יודע מה החלטתי
-	7--אין לי בעל
2	8--עדיין לא החלטתי בעניין
(23) N	

23. איך מתייחסים בני משפחתך האחרים (החורים שלך, תורי בעלך, אחים/אחיות גיסים/גיסות) לחלטה שלך לגבי עבודתך מחוץ לבית?

-	1--בהחלט מתנגדים
1	2--די מתנגדים
7	3--די תומכים
7	4--בהחלט תומכים
5	5--אדישים
2	6--בני משפחתי לא יודעים מה החלטתי
1	7--עדיין לא החלטתי בעניין
(23) N	

24. מה היו השיקולים שלך בהחלטה לגבי עבודתך מחוץ לבית?

25-38. אני רוצה להקריא לך עכשיו מספר שיקולים בעד יציאה לעבודה ומספר שיקולים נגד ההחלטה לצאת לעבודה, שחביעו נשים בהזדמנויות שונות. הייתי מבקשת ממך להתייחס לכל אחד מהם ולומר מה מידת החשיבות שלהם לגבי ההחלטה שלך.

למראיינת: הקריאי את כל השיקולים בלי קשר להחלטה שלה

N	לא		די		בעד
	רלוונטי	בכלל לא חשוב	לא כל-כך חשוב	חשוב מאד	
(24)	1	-	1	11	25. שיקול כלכלי/כספי
(24)	14	6	-	2	26. חששתי שמקום העבודה הקודם לא ישמור לי את מקומי
(24)	12	4	-	2	27. הזדמנה לי עבודה מתאימה ופחדתי להפסיד אותה
(24)	-	-	2	7	28. רציתי לצאת מהבית
(24)	1	-	7	6	29. בעלי עודד אותי לעבוד
(24)	1	3	10	5	30. משפחתי עודדה אותי לעבוד
(24)	2	10	3	6	31. החברות שלי עודדו אותי לעבוד
(24)	-	1	1	4	32. חשבתי שיציאה לעבודה תגרום לי סיפוק
(24)	3	2	1	1	33. לא מצאתי סידור מתאים לתינוק/ת
(24)	2	5	3	4	34. לא משתלם לי לעבוד בגלל העלות של מטפלת/סידור לתינוק/ת
(24)	-	18	-	3	35. אני מעדיפה להישאר עם התינוק/ת ולא לצאת מהבית
(23)	3	7	4	4	36. העבודות שהייתי יכולה למצוא לא מספיק מעניינות
(24)	3	12	3	1	37. בעלי התנגד ליציאתי לעבודה
(24)	5	17	1	-	38. משפחתי התנגדה ליציאתי לעבודה

39. האם יש לך סידור קבוע לתינוק/ת?

1--כן	11
2--לא, אך אני מחפשת סידור קבוע	4
3--לא וגם איני מחפשת סידור קבוע	9
N	(24)

40. איזה סידור יש לך לתינוק/ת?

1--אין לי שום סידור	4
2--מעון	7
3--משפחתון	1
4--מטפלת שבאה לביתי	-
5--מטפלת השומרת על התינוק/ת בבית שלי	2
6--משחו מבני משפחתי (חורים, אחים/ות, גיסים/ות וכו')	2
7--אחר. פרטי:	7
N	(23)

41. באיזו מידה את מרוצה מחסידור שיש לך לתינוק/ת?

למראי עין: יש לשאול את כולן - גם אם הסידור אינו קבוע.

1--מרוצה מאד	16
2--די מרוצה	4
3--לא כל-כך מרוצה	1
4--מאד לא מרוצה	2
N	(23)

42. האם את משתתפת בפעילויות נוספות של נעמ"ת ואם כן - איזה?

1--לא	17
2--כן. פרטי:	7
N	(24)

ועתה למספר שאלות רקע

43. מהו מצבך המשפחתי?

1--רווקה	-
2--נשואה	24
3--חיה בנפרד מבן חזוג	-
4--גרשה	-
5--אלמנה	-
N	(24)

44. כמה נפשות גרות בבית?

1--אדם אחד	-
2--2 אנשים	-
3--3 אנשים	10
4--4 אנשים	4
5--5 אנשים	5
6--6 אנשים	4
7--7 אנשים	1
8--8 אנשים	-
9--9 אנשים ויותר	-
N	(24)

.45 **בין רמות ההכנסה הבאות שאקרא בפניך, לאיזו רמת הכנסה מתאימה תכנסת תחודשית ברוטו שלך ושל כל בני משפחתך הגרים עמך יחדו**

1--עד 700 ש"ח לחודש	-	6--2,301 עד 2,800 ש"ח לחודש	3
2--701 עד 1,000 ש"ח לחודש	1	7--2,801 עד 3,400 ש"ח לחודש	3
3--1,001 עד 1,400 ש"ח לחודש	1	8--3,401 עד 4,000 ש"ח לחודש	2
4--1,401 עד 1,800 ש"ח לחודש	7	9--מעל 4,000 ש"ח לחודש	2
5--1,801 עד 2,300 ש"ח לחודש	5		N (24)

.46 **האם ההכנסה שיש כיום למשפחתך מספיקה לכם לרוב הצרכים?**

1--בהחלט מספיקה לכל הצרכים	2
2--מספיקה לרוב הצרכים	5
3--מספיקה לחלק מתצרכים ולחלק לא	10
4--לא מספיקה לרוב הצרכים	7
	N (24)

.47 **האם בן-זוגך עובד מחוץ לביתו?**

1--לא	4
2--כן, כשכיר בקביעות	9
3--כן, כשכיר לא בקביעות	7
4--כן, כעצמאי בקביעות	4
5--כן, כעצמאי לא בקביעות	-
	N (24)

.48-51 **תאריך הריאיון?**

יום		חודש	
48	49	50	51

תודה רבה על שיתוף הפעולה!

=====

נ ס פ ח ה'

=====

**סדנאות לנשים לאחר לידה - שאלון מעקב לקבוצת הביקורת
התפלגויות שוליות (במספרים מוחלטים)**

ברטיס 01

1	2	3	4	5	

6. האם את עובדת מחוץ לביתו

10	1--לא
1	2--כן, כשכירה בקביעות
1	3--כן, כשכירה לא בקביעות
-	4--כן, כעצמאית בקביעות
-	5--כן, כעצמאית לא בקביעות
(12)	N

7. האם את שלמה עם ההחלטה שלך לגבי יציאתך לעבודה?
(למראינת: שאלי שאלה זו את כל הנשים. גם את אלה שעובדות וגם את אלה שאינן עובדות)

5	1--בהחלט שלמה
2	2--די שלמה
2	3--לא כל-כך שלמה
3	4--בהחלט לא שלמה
(12)	N

למראינת: אם עובדת המשיכי ושאלי את שאר השאלות.
אם אינה עובדת - סיימי בשלב זה את השאלון ותודי למראינת.

8. האם את עובדת מלא או חלקית?

10	1--לא עובדת
1	2--עובדת מלא
1	3--עובדת חלקית
(12)	N

9-10. בן כמה היה חתינוק כשחתחלת לעבוד/חזרת לעבודה אחרי הלידה?
(למראינת: רשמי את גיל חתינוק בחודשים, ואחר כך סמני).

גיל חתינוק: -----
9 10

-	1--3 חודשים או פחות
-	2--4-6 חודשים
1	3--7-9 חודשים
-	4--10-12 חודשים
1	5--כשתינוק היה למעלה מגיל שנה
(2)	N

11. האם חזרת למקום שבו עבדת לפני הלידה או שאת עובדת במקום חדש?

10	1--לא עובדת
1	2--אני עובדת באותו מקום כמו לפני הלידה
1	3--אני עובדת במקום חדש.
(12)	N

תודה רבה על שיתוף הפעולה.

ניתן להזמין פרסומים במוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון,
שד' ויצמן 13, ירושלים 91909, טל. (02)709579
